

Ηδύφωνο

στα μονοπάτια του πολιτισμού

07.08.2016

www.simerini.com.cy

η σιμερίνη

ΒΑΛΕΝΤΙΝΑ ΦΑΙΔΩΝΟΣ
ΜΕ ΜΙΑ ΚΑΜΕΡΑ
ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗ ΛΕΥΧΑΙΜΙΑ
// ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

ΝΕΩΤΕΡΙΚΗ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΕΩΤΕΡΙΚΗ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΔΡΑΝΕΙΑ
// ΣΕΛΙΔΕΣ 10-11

Ο ΜΕΛΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ
WILLIAM BLAKE
// ΣΕΛΙΔΑ 14

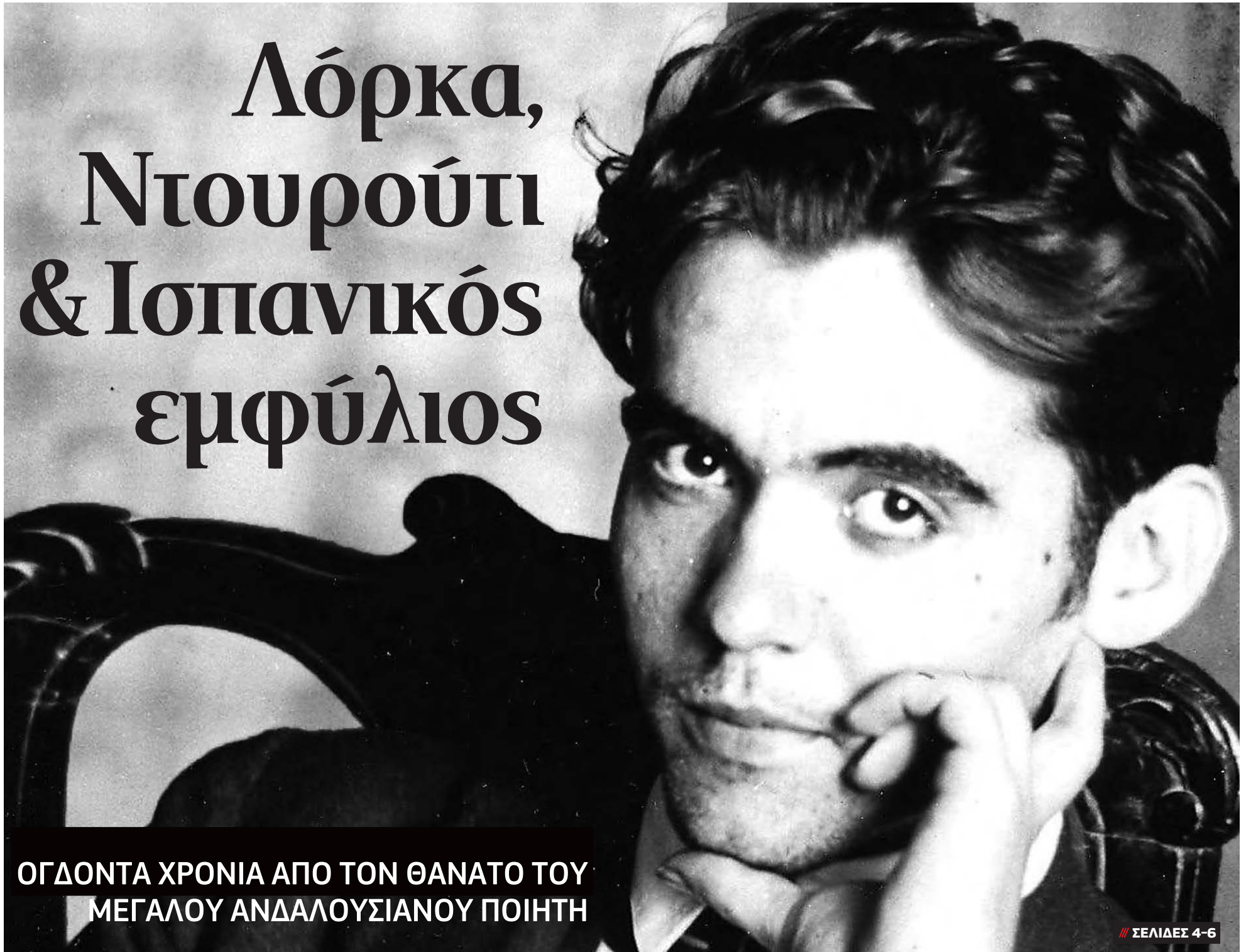

Η τέχνη είναι ένας ελιγμός ευτυχίας ώστε να μπορούμε να υπάρχουμε κάπως αναπαιστικά δυστυχισμένοι ☪ Νίκος Καρούζος

Λόρκα, Ντουρούτι & Ισπανικός εμφύλιος

ΟΓΔΟΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ
ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΝΔΑΛΟΥΣΙΑΝΟΥ ΠΟΙΗΤΗ

// ΣΕΛΙΔΕΣ 4-6

Ηδύφωνο

quickreek

Γεγονότα, εκδηλώσεις, εκθέματα, συνειρμοί στον πολιτιστικό ιστό της εβδομάδας

Το Καλοκαίρι της Παιδικής Ηλικίας

Οργανώνεις τις επιθυμίες σου και πορεύεσαι προς την πραγμάτωσή τους, πάει να πει προς την πραγμάτωσή σου. Και πραγμάτωσή είναι η διαρκής δεξίωση δώρων και η ασταμάτητη προσφορά δώρων

Ιδεοσκόπιο, Χρυσόθεμις Χατζηπαναγή

Αγίας Τηλλυρίας το εικόνισμα

// ΣΕΛΙΔΑ 15

Νύξεις

Χαράλαμπος Γιαννακόπουλος: Μόλις συνάντησα τη λέξη «γωνιοβόμβυκες» σ' ένα βιβλίο που διαβάζω στον ηλεκτρικό, λίγο πριν από τα Άνω Πατήσια

Πολιτιστικές επιλογές // Τα καλύτερα της εβδομάδας

1

The Spice Girls Exhibition

Η Έκθεση Spice Girls έρχεται στην Κύπρο αυτό το καλοκαίρι και είναι βέβαιο ότι θα ενθουσιάσει τους οπαδούς της νοσταλγίας του '90. Ώρες Λειτουργίας: Καθημερινά 17:00 - 22:00. Εισιτήρια: www.tickethour.com.cy.

2

Μαρινέλλα - Ρέμος - Νικολόπουλος

Το Round Table 7 Πάφου, συνεχίζοντας για έβδομη συνεχή χρονιά την πολιτιστική προσφορά στον κόσμο της Πάφου, παρουσιάζει σε «Συνάντηση Κορυφής» τους καταξιωμένους καλλιτέχνες Μαρινέλλα, Αντώνη Ρέμο και Χρήστο Νικολόπουλο. Τετάρτη, 10 Αυγούστου, στις 21:00, Μεσαιωνικό Κάστρο Πάφου.

3

LimasSoul Festival

Το πρώτο ετήσιο LimasSoul Festival είναι πλέον γεγονός. Το Ravens Music Hall παρουσιάζει μια πλειάδα Κυπρίων και Ελλαδικών μουσικών σε ένα Festival άνευ προηγουμένου. Πέμπτη, 11 Αυγούστου, Ποταμός Γερμασόγειας - Imam Baildi & Γυμνά Καλώδια!

4

Windcraft Music Fest 3

Φέτος τον Αύγουστο τα Κατύδατα γεμίζουν για τρίτη χρονιά με ήχους πνευστών και αφήνονται σε νέες μουσικές εξερευνήσεις. Πληροφορίες: 22377748, www.windcraftmusicfest.com, info@windcraftmusic.com.

Εικαστικά // Κυπριακή Γωνιά

Δώρου Ηρακλέους Αναπροσαρμογές

Στην γκαλερί Κυπριακή Γωνιά στη Λάρνακα ο Δώρος Ηρακλέους παρουσιάζει μια σειρά καινούργιων έργων του, με τον τίτλο «Αναπροσαρμογές» μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2016. Μέσα από μια ατμόσφαιρα σχημάτων, χρωμάτων, αντικειμένων σε νέα πλαίσια και νέα διάταξη, με προσθήκες και αφαιρέσεις ο καλλιτέχνης μάς καλωσορίζει στον περίτεχνο κόσμο του, αναπροσαρμοσμένο και επανερχόμενο, ανάλογα με τις προσαγές της δικής του διάθεσης και τις εκφάνσεις της επικρατούσας ατμόσφαιρας.

Τα μοτίβα του διάτρητα καθρεφτίζουν τις επαναλαμβανόμενες πράξεις μας. Αντικατοπτρισμός του προσωπικού μας μικρόκοσμου, παιχνιδιάρικη

διαφυγή της καθημερινής μας επικοινωνίας με τα πράγματα, σε σχέση πάντα με το βιωματικό και ψυχικό μας κόσμο. Με το χρώμα να δίνει ζωή και να ενεργοποιεί παράλληλα τις παραστάσεις κάθε εικόνας. Τις περισσότερες φορές θα μπορούσε να χαρακτηριστεί κι ως ερέθισμα εμπειριών από το παρελθόν. «Το χρώμα είναι η ίδια η ζωή, δίνει ζωή», όπως θα τονίσει ο ίδιος ο καλλιτέχνης.

Έργα που σηματοδοτούν κι επισφραγίζουν για μια ακόμα φορά την ταυτότητα και την εικαστική σφραγίδα του καλλιτέχνη. Την προσωπική του γραφή, με κυρίαρχο υλικό για να δημιουργήσει και να επεκτείνει την έρευνά του, το αλουμίνιο, άφθαρτο στο χρόνο, εύπλαστο κι άκαμπο μαζί, φευγάτο κι όμως στέρεο, συμπαγές, όπως τις ακα-

τάλυτες αξίες της ζωής.

Δημιουργίες επίπεδες, ανάγλυφες έξω και μέσα από το πλαίσιο, όπως και κατασκευές διςδιάστατες και τριςδιάστατες κατασκευές, με συνθέσεις κι αφηγήσεις εγχάρκτες σε φύλλα αλουμινίου, που αποπνέουν άλλοτε ρομαντισμό παρελθόντων εποχών, επιτρέποντάς μας το όνειρο και ταξιδεύοντάς μας σε κόσμους άλλους κι άλλοτε προσγειώνοντάς μας στα καθ' ημάς.

Πληροφορίες: Κυπριακή Γωνιά Γκαλερί Σταδίου 45, Λάρνακα kypriaki.gonia@cytanet.com.cy Τηλέφωνο: 24621109 Ώρες επισκέψεων: Δευτέρα μέχρι Σάββατο: 10.00 π.μ. - 1.00 μ.μ. & 4.30 μ.μ. - 7.30 μ.μ.

Ιδιοκτησία: Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ | Υπεύθυνος Έκδοσης: Μιχάλης Παπαδόπουλος Βοηθός Υπεύθυνος Έκδοσης: Μαρία Μηνά Συνεργάτες: Κωνσταντίνος Α. Ε. Παπαθανασίου Γιάννης Ζελιαναίος Λογίγνος Παναγή, Γιώργος Ίκαρος Μπαμπασάκης, Χρυσόθεμις Χατζηπαναγή, Τίτος Χριστοδούλου, Χρήστος Μιχάλαρος Μάριος Αδάμου. Ηλεκ. Ταχυδρομείο: paradopoulosm@simerini.com, minam@simerini.com

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά προτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, μηχανογραφικό ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ.

Κρίστοφερ Ίσεργουντ, Ο κύριος Νόρις αλλάζει τρένα

«Συγγνώμη, κύριε, μήπως έχετε φωτιά;»

// ΣΕΛΙΔΑ 16

Από την επιθυμία της θάλασσας στη θάλασσα της επιθυμίας

Ο σεξουαλικός τουρισμός από την εποχή των Ρομαντικών και του Grand Tour στις λάγνες αναζητήσεις στο Φαληράκι και τα Γόμορρα της Ίμπιθα. Τι; Αφήσαμε έξω την Αγία Νάπα;

Ανοικτό Μουσείο Τέχνης-Πάφος 2017

Η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης - Πάφος 2017 παρουσιάζει τα τρία πρώτα έργα του project «Σημάδια στον Χρόνο και Χώρο», το οποίο περιλαμβάνει συνολικά 12 έργα, που θα τοποθετηθούν σε διάφορα σημεία της πόλης, δημιουργώντας έτσι ένα ανοικτό μουσείο στην πόλη

Federico Garcia Lorca

Ογδόντα χρόνια συμπληρώνονται, φέτος το καλοκαίρι, τόσο από το «αίσχος» της δολοφονίας του τεράστιου Ανδalousιανού Ποιητή όσο κι από την αρχή του Ισπανικού Εμφυλίου Πολέμου

Εικαστικά // Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης

«Σημάδια στον χρόνο και στον χώρο»

Η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης - Πάφος 2017 παρουσιάζει τα τρία πρώτα έργα του project «Σημάδια στον Χρόνο και Χώρο», το οποίο περιλαμβάνει συνολικά 12 έργα, τα οποία θα τοποθετηθούν σε διάφορα σημεία της πόλης, δημιουργώντας έτσι ένα ανοικτό μουσείο στην πόλη.

Μέσα από την ανοικτή πρόσκληση του 2014 για συμμετοχή στο πρόγραμμα της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Πάφος 2017, το project «Σημάδια στον Χρόνο και Χώρο» σφραγίζει και ταυτόχρονα αφήνει κληρονομιά της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας στην πόλη με εικαστικές εγκαταστάσεις και γλυπτά.

Μια γεωμετρική μαρμαρίνη εγκατάσταση, οι «Οψεις Απεραντοσύνης»

του Χάρη Πασπάλλη, το σύμβολο της Κύπρου, η Αφροδίτη, σε ένα βράχο ως ο «Άλλος Ήλιος» της Γιώτας Ιωαννίδου και η κόκκινη «Παπαρούνα» του Ανδρέα Παρασκευά, που ξεπροβάλλει ανάμεσα στον Φάρο και τη θάλασσα, είναι τα τρία έργα που έχουν εγκατασταθεί μέχρι σήμερα στο δυτικό παραλιακό μέτωπο της Κάτω Πάφου, προσδίδοντας στην πόλη μια άλλη ενδιαφέρουσα προοπτική.

Τους ερχόμενους μήνες και στη διάρκεια της χρονιάς της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης αναμένονται ακόμα εννέα γλυπτά - εγκαταστάσεις στην περιοχή της Κάτω Πάφου. Την ομπρική «Πύλοιο» της Γιώτας Ιωαννίδου, Ανδρέα Παρασκευά και Χάρη Πασπάλλη, που ήδη έχουν εγκατασταθεί έργα, συμπληρώνουν οι Ανδρέας Μακαρίου, Umit Inatcsi και Δημήτρης

Μακαρίου, δημιουργώντας γλυπτά και εικαστικά έργα σε ανοικτούς χώρους, δίνοντας μια νέα διάσταση στο ανοικτό εργοστάσιο πολιτισμού ως ιδέα αλλά και περαιτέρω ανάπτυξη στη φιλοσοφία του «Ανοικτού».

Η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης - Πάφος 2017 φιλοδοξεί με το έργο αυτό, και άλλα που θα ακολουθήσουν κατά το 2017, η Πάφος να μπει στον χάρτη των πόλεων εκείνων με ενδιαφέροντα και γοητευτικά σημεία αναφοράς τόσο για τους κατοίκους όσο και για τους επισκέπτες της.

Φωτογραφίες: LARKO
Facebook.com/pafos2017
Twitter @pafos_2017 Tweet #pafos2017 #passionatelypafos & Instagram.com/pafos2017_official
Πληροφορίες: www.pafos2017.eu

Open-air CINEMA
ΤΕΧΝΟΠΟΛΙΣ 20
5 ΙΟΥΛΙΟΥ
Το τείχος μας 105' Niyazi Kizilyürek & Πανίκος Χρυσάνθου
12 ΙΟΥΛΙΟΥ
Afterthoughts 8' Χριστίνα Γεωργίου
Random Attempts 17' Dağuş Özokutan & Vasvi Çiftcioğlu
Μπουόμεραγκ 18' Χρίστος Νικολάου
Λιτότητα 15' Ρένος Γάβρης
Άνορακ 17' Αλεξάνδρα Ματθαίου
19 ΙΟΥΛΙΟΥ
15ο Διεθνές Φεστιβάλ Animation στην Ύπαιθρο
Παιδικό πρόγραμμα ταινιών
9 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Κινηματογράφος // Θερινό Σινεμά στο Τεχνόπολις 20

Οι καλοκαιρινές βραδιές κινηματογράφου στον Πολιτιστικό Χώρο «Τεχνόπολις 20» στην Πάφο συνεχίζονται και τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο, κάθε Τρίτη, στις 8:30 μ.μ. στο πλαίσιο του καλλιτεχνικού του προγράμματος. Οι βραδιές αυτές έχουν σκοπό να προβάλουν το έργο Κύπριων σκηνοθετών και όχι μόνο, αλλά και να δημιουργήσουν μια νέα συνήθεια και να φέρουν το κοινό πιο κοντά στην τέχνη του κινηματογράφου. Ελάτε σε ένα όμορφο περιβάλλον στο κέντρο της πόλης και απολαύστε τις ταινίες στον όμορφο κήπο κάτω από τα αστέρια. Πρόγραμμα προβολών:
*9 Αυγούστου, «Ο Κύπριος Βιολά-

ρns», Νικολέττα Δημητρίου, 77'
*16 Αυγούστου, «Αννα», Σπύρος Χαρολάμπους, 22' και «Δε θα γεράσου με ποτέ», Σπύρος Χαρολάμπους, 20'.
*23 Αυγούστου, «Out of sight», David Hands & Χριστίνα Γεωργίου, 5', «The Immortalizer», Μάριος Πιπερίδης, 22', «Η ορχήστρα είναι η πόλη», Μίνος Παπας, 10', «Letters to Cyprus», Sholeh Zahraei & Kamil Saldun, 22' και «Αγρινούι», Αλέξης Χαβιαράς, 19'
*30 Αυγούστου, «Μέλος οικογένειας», Μαρίνος Καρτίκκης, 104'.
*6 Σεπτεμβρίου, «Committed», Στελάνα Κληρής, 93'.
Είσοδος: 3 ευρώ. Πληροφορίες στο 70002420.

Μουσική // Reggae Sunjam

Η κυπριακή ανεξάρτητη δισκογραφική εταιρεία Duborhonic, οι Easy Going Productions και η Suzie Selecta ενώνουν τις δυνάμεις τους για να δημιουργήσουν μια μοναδική εμπειρία για όλους τους λάτρεις της μουσικής Reggae στο νησί και για τη θέσπιση ενός ετήσιου μουσικού φεστιβάλ στην καρδιά του καλοκαιριού! Σε συνεργασία με το Paradise Place Music Bar στον Πομό στην Πάφο, οργανώνουν για πρώτη φορά το Reggae Sunjam Cyprus. Πρόκειται για ένα διήμερο μουσικό φεστιβάλ που λαμβάνει χώρα στις 13 και 14 Αυγούστου και

φιλοξενεί εκλεκτούς καλεσμένους από το εξωτερικό, καθώς επίσης και σχήματα και Djs από την Κύπρο. Reggae, Roots, Dub, Dancehall: Ένα μείγμα από μελωδίες που θα σας κάνουν να χορέψετε με όλη σας την ψυχή. Ελάτε μαζί μας σε μια από τις πιο όμορφες περιοχές της Κύπρου, δίπλα στη θάλασσα, με το πιο εκπληκτικό ηλιοβασίλεμα και τη φύση τριγύρω σας! Στον χώρο θα υπάρχει κατασκηνωτικός χώρος με ντους και μπορείτε να απολαύσετε γεύμα, δείπνο, πρωινό και ποτά. Πληροφορίες: 70007102, 26342016.

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

«El Amigo del Pueblo»

Ισπανικός Εμφύλιος Πόλεμος: Μέρος Α'

Γεννήθηκε σε μια φτωχή οικογένεια με εφτά παιδιά στη βόρεια Ισπανία. Το 1910 εγκαταλείπει το σχολείο για να γίνει βοηθός μηχανικού σε συνεργείο αυτοκινήτων. Η πρώτη του πολιτική πράξη είναι να προσχωρήσει στην UGT (Γενική Ένωση Εργαζομένων), το συνδικάτο που ελέγχεται από το Ισπανικό Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα. Εφτά χρόνια αργότερα, ο Ντουρούτι βρέθηκε να δουλεύει στους σιδηροδρόμους.

Η Ισπανία, που δεν είχε εμπλακεί στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, σπαράσσεται από έντονες κοινωνικές εντάσεις. Από τη μια πλευρά το μοναρχικό κράτος και η επιθετικότητα της εργοδοσίας και, από την άλλη, δύο μεγάλα συνδικάτα, η σοσιαλιστική και ρεφορμιστική UGT και η CNT, η Εθνική Συνομοσπονδία της Αναρχοσυνδικαλιστικής Επαναστατικής Εργασίας, που διεκδικούν την ηγεμονία στην εργατική τάξη.

Τον Αύγουστο του 1917, στη διάρκεια της μεγάλης απεργίας του καλοκαιριού, ο Ντουρούτι, μέλος της UGT, οργανώνει σειρά δολιοφθορών. Το συνδικάτο τον αποκλύπτει και τον διαγράφει. Τον καταζητεί η Αστυνομία. Αρνούμενος να υπηρετήσει τη στρατιωτική του θητεία, εγκαταλείπει την Ισπανία και καταφεύγει στη Γαλλία. Εκεί ο νεαρός άνδρας με το ανάστημα και το βλέμμα Ινδιάνου θα γνωρίσει και ασπαστεί τις αναρχικές ιδέες.

Το 1919, όταν ο Ντουρούτι επιστρέφει στη χώρα του, η CNT, παρά την άγρια καταστολή, έχει εξαπλωθεί παντού στη χώρα. Λιποτάκτης, όμως, αναγκάζεται να αναχωρήσει ξανά για τη Γαλλία. Από τις πρώτες αναρχικές κριτικές κατά του μπολσεβικισμού, κυρίως του Ερίκο Μαλατέστα που καταγγέλλει την υποτιθέμενη δικτατορία του προλεταριάτου ως την απόλυτη εξουσία μιας νέας κυρίαρχης τάξης του κομμουνιστικού κόμματος, ο Ντουρούτι κρατά ότι αξίζει περισσότερο να δρούμε παρά να προσπαθούμε να επιβάλουμε μια πρωτοπορία.

Οι «Justicieros» & οι «Los Solidarios»

Όταν ο Ντουρούτι επέστρεψε στην Ισπανία, οι μάχες μαίνονταν ανάμεσα στα συνδικάτα από τη μια πλευρά, και το κράτος και την αστική τάξη από την άλλη. Οι «πιστολέρος» σκοτώνουν εργατικούς ηγέτες. Ο Ντουρούτι και μερικοί σύντροφοί του δημιουργούν την ομάδα των «Justicieros» που με το όπλο στο χέρι θα αντιπαρεθούν στους δολοφόνους της εργοδοσίας στη Βαρκελώνη, στη Σαραγόσα, ακόμη

Buenaventura Durruti

Αφιέρωμα // Ισπανός αναρχικός, γεννήθηκε στην επαρχία Λεόν, στις 14 Ιουλίου 1896, και πέθανε υπό αδιευκρίνιστες συνθήκες στο μέτωπο της Μαδρίτης, στις 20 Νοεμβρίου 1936, στις αρχές του Ισπανικού Εμφυλίου Πολέμου

και στη Μαδρίτη, όπου ένας κομάντο εκτελεί τον αρχηγό της κυβέρνησης, τον Ντάτο, που είχε ασκήσει μια άγρια πολιτική καταστολής.

Το 1923, στο μπαρ Chino της Βαρκελώνης, ο Σαλβαδόρ Σεγκί, ένας μετριοπαθής και πολύ δημοφιλής ηγέτης της CNT, δολοφονείται. Από την πλευρά τους οι «Justicieros» προετοιμάζουν τη δολοφονία του βασιλιά Αλφόνσου ΙΓ' και εκτελούν τον καρδινάλιο Σολδεβίγια, που ήταν στενά συνδεδεμένος με την ολιγαρχία. Η κατάσταση είναι τεταμένη. Ο στρατηγός Πρίμο δε Ριβέρα καταλαμβάνει την εξουσία με πραξικόπημα. Ο Ντουρούτι επικηρύσσεται. Επιστρέφοντας στο Παρίσι, επωφελείται για να ετοιμάσει ένα αντίρρητο στη βόρεια Ισπανία, όμως αποτυγχάνει.

Ύστερα, με τον φίλο του Φρανθίσκο Ασκάσο, αναχωρεί για την Λατινική Αμερική. Στην Κούβα, σκοτώνει έναν κτηματία που φέρει άσχημα στους εργάτες των φυτειών ζαχαροκάλαμου. Στο Μεξικό, δέχεται την ενίσχυση δύο άλλων «Justicieros» και όλοι μαζί σχηματίζουν την ομάδα των «Περιπλανώμενων». Στο Μεξικό, στην Αργεντινή και στην Ουρουγουάη, η ομάδα επιτίθεται στην εργοδοσία και στην αστυνομία για να τους τιμωρήσει και διαπράττει ληστείες τραπεζών, για να βοηθήσει οικονομικά τις νοτιοαμερικανικές αναρχικές ομάδες.

Το 1926, ο Ντουρούτι και οι σύντροφοί του επιστρέφουν στη Γηραιά Ήπειρο με ψευδώνυμα. Συλλαμβάνονται στο Παρίσι και απειλούνται με απέλαση στην Ισπανία, όπου διατρέχουν τον κίνδυνο να καταδικαστούν σε θάνατο με απαγχονισμό. Όμως, κάρη σε μια εκστρατεία που είχαν ξεκινήσει οι Γάλλοι αναρχικοί, κυρίως ο Σεμμασιάν Φορ και ο Λουί Λεκουάν, αποκτούν ξανά την ελευθερία τους. Εκείνη την εποχή ο Ντουρούτι, του οποίου η ομάδα ονομάζεται τώρα «Los Solidarios», συζητά με τη Γαλλίδα Εμιλιέν Μορέν, με την οποία θα αποκτήσει ένα κοριτσάκι. Συναντά επίσης τον Νέστορα Μάχνο, τον αρχηγό της «άγνωστης επανάστασης», της εξέγερσης των Ουκρανών αναρχικών, την οποία συνέτριψαν οι Μπολσεβίκοι υπό την καθοδήγηση του Λέοντα Τρότσκι. Στο Βέλγιο, γνωρίζει τον Καμίλο Μπερνέρι, έναν Ιταλό θεωρητικό αναρχικό, που θα δολοφονηθεί τον Μάιο του 1937 στη Βαρκελώνη, επιβεβαιωμένα από τους σταλινικούς.

Η επιστροφή στην Ισπανία

Το 1931 η πραξικοπηματική κυβέρνηση του στρατηγού Πρίμο δε Ριβέρα αφαιρεί τον Απρίλιο της ίδιας χρονιάς, ανατρέπεται και η μοναρχία και κηρύσσεται η Δεύτερη Ισπανική Δημοκρατία. Αυτές οι αλλαγές συντελούνται σε μια χώρα που παραμένει καθυστερημένη, που είναι διχασμένη ανάμε-

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

σα στις συντηρητικές αντιδραστικές δυνάμεις (οι μεγάλοι ιδιοκτήτες, η εργοδοσία και ο κλήρος), που έχουν την υποστήριξη του στρατού, και μια ισχυρή Αριστερά (αγρότες και εργάτες που δουλεύουν στις βιομηχανίες, υπάλληλοι μέλη της UGT και της CNT που απαρτιθούν ή καθεμί τους πάνω από 100.000 μέλη).

Στις 15 Απριλίου 1931 ο Ντουρούτι βρίσκεται στη Βαρκελώνη. Τον Ιανουάριο του 1932, οι μεταλλωρύχοι του Llobregat στην Καταλωνία ξεσηκώνονται υπέρ του αναρχοκομμουνισμού. Ο Ντουρούτι και σύντροφοί του, οι αδελφοί Ασκάσο, συμμετέχουν σ' αυτή την εξέγερση. Συλλαμβάνονται και οδηγούνται στα κάτεργα της Γουινέας. Όταν επιστρέφουν, ιδρύουν μια νέα αναρχική ομάδα, τη «Nosotros», που θέλει να απαλλάξει τη βία των δημοκρατικών κυβερνήσεων με την επαναστατική βία και να ενθαρρύνει τις πρωτοβουλίες της βάσης.

Εφαρμόζουν ένα νέο επαναστατικό σχέδιο. Τον Ιανουάριο του 1933 επιτίθενται στην κεντρική διεύθυνση της αστυνομίας της Βαρκελώνης. Η αποτυχία είναι πλήρης. Ο Ντουρούτι συλλαμβάνεται και οι συνθήκες κράτησής του είναι ιδιαίτερα αυστηρές. Ο συγγραφέας Πίιο Μπαρόχα, που τον επισκέπτεται στο κελί του, τον περιγράφει σαν μισοφόρο αξιωματικό του Μεσαίωνα, ανήσυχο και γενναίο, έξυπνο και γενναίο-όδορο. Και συμπεραίνει: «Είναι ένας από εκείνους τους ανθρώπους που η ζωή τους θυμίζει μυθιστόρημα».

Αυτό το μυθιστόρημα δεν έχει τελειώσει ακόμη. Το 1934, μόλις αφήνεται ελεύθερος, ο Ντουρούτι καταστρώνει ένα καινούργιο σχέδιο εξέγερσης. Όμως, αυτήν τη φορά, δεν είναι μόνος. Η CNT, η UGT ακόμη και οι σοσιαλιστές υιοθέτησαν μια επαναστατική λογική κατά της κυβέρνησης της Δεξιάς. Τον Οκτώβριο του 1934, γίνονται στάσεις στη Βαρκελώνη, στην Καταλωνία και στην Αστουρία. Έχοντας καλές προθέσεις, οι σοσιαλιστές ρίχνουν το γάντι. Η εξέγερση καταστέλλεται παντού. Μόνο το κίνημα στην περιοχή Αστουρίας επιμένει και θα πνιγεί στο αίμα από τον στρατηγό Φράνκο. Όσο για τον Ντουρούτι, για μία ακόμη φορά βρίσκεται πίσω από τα κάγκελα.

Αφού αφέθηκε ελεύθερος μετά από μερικούς μήνες, φυλακίστηκε και πάλι για εξύβριση της κυβέρνησης. Είμαστε στις αρχές του 1936. Τον Φεβρουάριο, το Λαϊκό Μέτωπο, που δημιουργήθηκε μετά από μια εκλογική συμφωνία μεταξύ σοσιαλιστών, δημοκρατικών της μετριοπαθούς αριστεράς, φεντεραλιστών, συνδικαλιστών, σταλινικών κομμουνιστών (του Ισπανικού Κομμουνιστικού Κόμματος, ΙΚΚ) και αντισταλινικών του ΡΟΟΜ (Εργατικό Κόμμα Μαρξιστικής Ενοποίησης), κερδίζει τις εκλογές. Η

CNT υποστήριξε κριτικά αυτήν τη σύμπραξη. Μετά τη νίκη της Αριστεράς, οι πολιτικοί κρατούμενοι αφέθηκαν ελεύθεροι. Την περίοδο αυτή η CNT έχει 1.500.000 εγγεγραμμένα μέλη.

Η αρχή του Ισπανικού Εμφυλίου Πολέμου

Στις 17 Ιουλίου 1936 στο Μαρόκο, ο στρατός του στρατηγού Φράνκο, ακολουθούμενος στις 18 του μήνα από ένα μεγάλο τμήμα του στρατού στην ίδια την Ισπανία, κάνει πραξικόπημα κατά της κυβέρνησης της Αριστεράς. Στις 19 και 20 Ιουλίου, μπροστά στην αδράνεια της Δημοκρατικής Κυβέρνησης η απάντηση έρχεται από τους δρόμους. Πρωτοστατούν οι εργάτες που είναι οργανωμένοι στη CNT. Στη Βαρκελώνη οι Γκαρθία Όλιβερ, Ασκάσο και Ντουρούτι βρίσκονται επικεφαλής των οπλισμένων ομάδων που ανθίστανται με επιτυχία στους στρατιωτικούς, τους εξουδετερώνουν και καταλαμβάνουν την πόλη. Ο Ασκάσο σκοτώνεται στη μάχη. Η πρωτεύουσα της Καταλωνίας γίνεται το κέντρο μιας αναρχικής επανάστασης. Οργανώνεται παντού η αυτοδιαχείριση.

Για τη CNT η επιλογή είναι δύσκολη: ή να συνεργαστούν με τις δυνάμεις της Αριστεράς και να συμβιβαστούν, ακόμη και με τους κομμουνιστές του ΙΚΚ που είναι ριζικά αντίθετοι στην επανάσταση, ή να ριψοκινδυνεύσουν μόνοι αυτή την επανάσταση. Εγκλωβισμένη στις εσωτερικές της αντιφάσεις η διεύθυνση της αναρχοσυνδικαλιστικής ομοσπονδίας στοιχηματίζει υπέρ της ενότητας. Ο Γκαρθία Όλιβερ γίνεται αρχηγός της Κεντρικής Επιτροπής των πολιτοφυλάκων της Βαρκελώνης. Ο Ντουρούτι είναι επικεφαλής των μονάδων των πολιτοφυλάκων που βαδίζουν προς τη Σαραγόσα.

Ακολουθώντας τα βήματα αυτών των μονάδων της CNT και της FAI (Βιβλική Αναρχική Ομοσπονδία) που προελαύνουν στην Καταλωνία και ύστερα στην Αραγωνία, αναπτύσσεται η κολεκτιβοποίηση, τόσο στα χωριά όσο και στα εργοστάσια. Οι διαδικασίες αυτές είναι σε βάρος των σοσιαλιστών και κυρίως των κομμουνιστών που φθίνονται, καθώς ένα αναρχικό κίνημα δείχνει ότι ο σταλινισμός δεν είναι κάτι το μοιραίο.

Οι πόλεις Ουέσκα και Σαραγόσα πέφτουν στα χέρια του Ντουρούτι όταν έρχεται η ακατανόητη διαταγή να ριχτούν

όλες οι δυνάμεις στην απελευθέρωση της Μαγιόρκα. Κάτι που δεν θα γίνει ποτέ, η Μαγιόρκα παραμένει στους φασίστες φαλαγγίτες του Φράνκο.

Οι αναρχικοί, δέσμοι των συμμαχιών τους, κάνουν μεγάλους συμβιβασμούς. Στις 4 Νοεμβρίου, τέσσερα μέλη της CNT, μεταξύ των οποίων ο Γκαρθία Όλιβερ, ο παλιός σύντροφος του Ντουρούτι, μπαίνουν στη Δημοκρατική Κυβέρνηση. Σκέφτονται ότι με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουν να μοιράσουν όπλα στις πολιτοφυλάκες τους και προπαντός θα εμποδίσουν την κυβέρνηση να αμφισβητήσει ξανά τις επαναστατικές ιδέες. Από την πλευρά τους, οι σοσιαλιστές και οι κομμουνιστές σκέφτονται ότι μπορούν να τους ελέγξουν με το να τους τοποθετήσουν σε υπουργεία.

Το τέλος

Η Μαδρίτη κινδυνεύει. Στις 15 Νοεμβρίου του 1936, ο Ντουρούτι σπεύδει με 1800 άνδρες στην πολιορκημένη πρωτεύουσα. Προς στιγμή σκέφτεται να επιτεθεί στην Κεντρική Τράπεζα της Ισπανίας για να χρηματοδοτήσει την αναρχική επανάσταση (μερικές μέρες αργότερα οι Σοβιετικοί θα αρπάξουν τα αποθέματα χρυσού της Δημοκρατίας), όμως κάνει πίσω και τρέχει να υπερασπιστεί την πανεπιστημιούπολη. Μετά από δύο μέρες μαχών, η μονάδα του έχασε 1000 άνδρες.

Στις 19 Νοεμβρίου, στο βόρειο τμήμα της πόλης, ο Ντουρούτι δέχεται μια σφαίρα στο στήθος κάτω από συνθήκες που παραμένουν σκοτεινές. Είπαν ότι ήταν ένας φασίστας ελεύθερος σκοπευτής, μια κομμουνιστική απόπειρα ή ένα ατύχημα. Την επομένη ημέρα, στις 20 Νοεμβρίου, πεθαίνει. Κηδεύεται στις 22 Νοεμβρίου και μαζί με αυτόν θάβονται όλες οι επαναστατικές ελπίδες στην Ισπανία.

Από εδώ και πέρα στη χώρα, ο Εμφύλιος Πόλεμος διεξάγεται ανάμεσα σε μία κυβέρνηση που ελέγχεται, φευ, από τους Σοβιετικούς (που σταματούν να ενισχύουν τις δημοκρατικές δυνάμεις, περί το 1938, μια και η σοβιετική διπλωματία οδηγείτο στο «όνειδος» που επετεύχθη τον Αύγουστο του 1939, γνωστό ως «Γερμανοσοβιετικό Σύμφωνο μη Επίθεσης ή Σύμφωνο Μολότοφ-Ρίμπεντροπ») και σ' ένα στρατό που κατευθύνεται από την άκρα Δεξιά (συνεπικουρούμενος στην πορεία από τους Ιταλούς φασίστες του Μουσολίνι και τους Ναζιστές Γερμανούς του Χίτλερ). Ο θάνατος του Ντουρούτι σηματοδοτεί, κατά ένα μέρος, το τέλος της ισπανικής αναρχικής περιπέτειας, και, κατά ένα άλλο μέρος, προεικάζει την έκβαση του Εμφυλίου Πολέμου (που λήγει την 1η Απριλίου του 1939) με την επικράτηση των φαλαγγιτών φασιστών του στρατηγού Φράνκο, και την απαρχή μιας μακράς και αδυσώπητης δικτατορίας.

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Federico Garcia Lorca

«Όλοι αυτοί οι κάμποι σε λίγο θα γεμίσουν νεκρούς»

Αφιέρωμα //
Ογδόντα χρόνια συμπληρώνονται, φέτος το καλοκαίρι, τόσο από το «αίσχος» της δολοφονίας του τεράστιου Ανδαλουσιανού Ποιητή όσο κι από την αρχή του Ισπανικού Εμφυλίου Πολέμου

Κάποιες φορές στομώνει η γραφίδα, κάποιες φορές μπερδεύεται στη γλώσσα η οργή κι ο θρήνος, κάποιες φορές το αίμα σκοτωμένων ποιητών όπως η λάβα ενός ενεργού ηφαιστείου... επιστρέφει και πολεμά αντρίκια με το ΔΙΚΑΙΟ. Όταν ο γράφων βρέθηκε στην Κόρδοβα της Ανδαλουσίας στην Ισπανία, προσωπικά κι επίσημα καλεσμένος σε Διεθνές Φεστιβάλ Ποίησης -χωρίς το θυρέο της Ανεξάρτητης (:) Κυπριακής Δημοκρατίας στο πορτοφόλι του-, τον Οκτώβριο του 2015, αντίκρισε την ντροπή ολόκληρου του Ισπανικού Έθνους, που ειρήσθω εν παρόδω δεν καταδέχεται να μιλήσει τη βάρβαρη αγγλική γλώσσα, για το ΟΝΕΙΔΟΣ της δολοφονίας του μεγαλύτερου Ποιητή του και ενός εκ των κορυφαίων του κόσμου ολάκερου.

Χρέος, λοιπόν, η αναφορά στον Ποιητή από το Φουέντε Βακέρος της Γρανάδας, με τον οποίο οι «Πολιτισμικοί Μετεωρίτες» θα πλεύσουν και τις τέσσερις Κυριακές του Αυγούστου. Ας ακούσουμε τον Ιαν Γκίμπσον, αρχικά (βλέπε «Πηγές»): «Εάν αληθεύει ότι οι ποιητές είναι οι τελευταίοι ανιμιστές στη βιομηχανική κοινωνία μας, τότε ο Λόρκα σίγουρα είναι από τους μεγαλύτερους. Διαβάζοντάς τον, βλέποντας τα έργα του, μπαίνουμε σε έναν προλογικό κόσμο, όπου το φεγγάρι έχει την πρωτοκαθεδρία και ο άνθρωπος είναι απλώς ένα επιπλέον νήμα στο περίπλοκο υφαντό της ζωής. Του ίδιου

του άρεσε η λέξη "γήινος" και είχε πλήρη επίγνωση ότι το όραμά του ήταν πρωτόγονο, μυθικό με βαθιές ρίζες στους αρχαίους πολιτισμούς και στις θρησκείες της Μεσογείου».

«Άτιτλο έργο»

Ένα απόσπασμα από την πρώτη πράξη ενός επαναστατικού, άτιτλου και ατελείωτου δράματος, που ο Λόρκα δεν μπόρεσε να ολοκληρώσει:

«Όταν σφυράει ο αέρας, για να μην καταλάβετε τι λέει, παίζετε πανόλα, για να μη δείτε τον τεράστιο χείμαρρο από δάκρυα που μας κυκλώνει, κλείνετε με σκούρα τα παράθυρα· για να μπορείτε να κοιμηθείτε ήσυχα και να σωπάσετε τον επίμονο γρύλλο της συνείδησής σας, εφευρίσκετε τα ιδρύματα φιλανθρωπίας».

Το χρονικό της δολοφονίας

16 Ιουλίου του 1936 εκδηλώνεται το φασιστικό πραξικόπημα του στρατηγού Φράνκο, ενώ ο Ποιητής βρίσκεται στη Μαδρίτη. Παρά τις συμβουλές των φίλων του να μείνει στην πρωτεύουσα, φεύγει την ίδια νύχτα για τη Γρανάδα. Το δράμα μπαίνει στην τελευταία πράξη του.

Η Γρανάδα από τις εκλογές του Φεβρουαρίου είναι θέατρο ταραχών, προκλήσεων και απειρών. Το Λαϊκό Μέτωπο έχει πετύχει συντριπτική νίκη, αλλά εξαιτίας αυτού του γεγονότος η μεσαία τάξη της Γρανάδας έχει στραφεί και συσπειρωθεί γύρω από τη δεξιά. Ο στρατηγός Φράνκο προσχωρεί στο

αντιδημοκρατικό κίνημα. Οι δημοκρατικοί προσπαθούν να μην οπλίσουν την αριστερά και τους αναρχικούς και να έρθουν σε συμβιβασμό με τους στασιαστές. Οι σοσιαλιστές αρνούνται να συνεργαστούν με τους ηγέτες του Λαϊκού Μετώπου, ενώ μόνον οι αναρχικοί στο βορρά της χώρας αντιστέκονται κι επικρατούν... στο «Σύντομο καλοκαίρι της αναρχίας» (βλέπε Χανς Μάγκνους Εντσενσμπεργκερ).

Το απόγευμα της 20ής Ιουλίου εκδηλώνεται ανταρσία στη φρουρά. Ο δήμαρχος της Γρανάδας, νεαρός σοσιαλιστής και σύζυγος της αδελφής του Λόρκα, Κόντσα, ο Μανουέλ Φερνάντεθ Μοντεσίνος συλλαμβάνεται. Στις 23 Ιουλίου η Γρανάδα βρίσκεται στα χέρια των φασιστών. Ο Ποιητής, που μένει με τους γονείς του, βρίσκεται σε κίνδυνο. Οι δύο αδελφοί του και οι φίλοι του Λουίς Ροσάλες, Χοσέ και Αντόνιο που όπως κι εκείνος πρόσφατα έχουν επιστρέψει στη Γρανάδα, αποτελούν γι' αυτόν σανίδα σωτηρίας. Τους τηλεφωνεί αμέσως. Τα αδέρφια συσκέπτονται με τον Ποιητή και του προτείνουν να τον φυγαδεύσουν στον χώρο των δημοκρατικών ή να κρυφτεί στο σπίτι του ντε Φάλια. Ο Ποιητής αρνείται, έτσι αποφασίζουν να κρυφτεί στο πατρικό σπίτι του Ροσάλες. Εκεί, ο Ποιητής διαβάζει καθημερινά την εφημερίδα «Ideal» που του έφερναν κι ακούει τον σταθμό των δημοκρατικών. Ενήμερώνεται για τις μαζικές καθημερινές εκτελέσεις κι

ανησυχεί για την τύχη του αιχμάλωτου γαμπρού του, Μοντεσίνος.

Στις 16 Αυγούστου ο Μοντεσίνος εκτελείται στο νεκροταφείο μαζί με άλλους 29 φυλακισμένους. Ο κίνδυνος για τον Ποιητή, προσωπικό φίλο του Φερνάντο ντε los Ρίος και «μαύρο πρόβατο» για τη δεξιά είναι άμεσος. Μια ένοπλη ομάδα φασιστών κάνει έρευνα στο πατρικό του, όπου η αδελφή του Κόντσα έντρομη για τη ζωή του πατέρα τους αποκαλύπτει πού κρύβεται ο Ποιητής. Ο άνθρωπος που ηγείτο της επιχείρησης σύλληψης ήταν ο πρώην βουλευτής Ραμόν Ρουίθ Αλόνσο, γνωστός για τις αντιμαρξιστικές του ιδέες, που απεχθανόταν τον Φερνάντο ντε los Ρίος και για τον Ποιητή ένιωθε περιφρόνηση, ανάμεικτη με ζήλια. Παρά τις αντιδράσεις και τις συντονισμένες προσπάθειες των φίλων του και την απευθείας αντιπαράθεση του Λουίς Ροσάλες με τους φασίστες, ο Ποιητής συλλαμβάνεται και φυλακίζεται. Στο κρατητήριο αναγράφεται ότι ο «κόκκινος ποιητής» Λόρκα κατείχε παράνομο ραδιοπομπό, με τον οποίο ερχόταν σε επαφή με τους Σοβιετικούς, ήταν ομοφυλόφιλος και είχε διατελέσει γραμματέας του Φερνάντο ντε los Ρίος. Όταν ο Χοσέ Ροσάλες απέσπασε μια εντολή για την απελευθέρωση του Ποιητή, και έσπευσε στον τόπο κράτησής του, του είπαν ότι τον είχαν πάρει ήδη από εκεί.

Ο Ποιητής έφυγε από το κυβερνηίο αεροσκάφος μαζί με τον δάσκαλο Ντιόσκορο Γκαλίντο Γκονθάλεθ, που ήταν ένθερμος δημοκρατικός. Μεταφέρθηκαν στη βίλα Κόντσα, βορειοανατολικά της Γρανάδας. Μαζί με τρεις άλλους καταδικασμένους σε θάνατο οδηγήθηκε πριν από την ανατολή του ήλιου στον δρόμο προς το χωριό Αλφάκαρ. Το φορτηγό που τους μετέφερε σταμάτησε σε μια πηγή, γνωστή ως Φουέντε Γκράντε (Μεγάλη Πηγή), που οι Άραβες λόγω των φυσαλίδων που ανεβαίνουν διαρκώς στην επιφάνεια της λίμνης την ονομάζουν Αϊναδαμάρ (Πηγή των Δακρύων). Οι δολοφόνοι φασίστες, στις 19 Αυγούστου του 1936, εκτελούν τον Ποιητή, μαζί και τους υπόλοιπους.

Σύμφωνα με μαρτυρία, ο νεκροθάφτης πρόσεξε πως ένα από τα θύματα είχε ξύλινο πόδι και το άλλο φορούσε χαλαρή τη γραβάτα, όπως συνηθίζουν οι καλλιτέχνες. Αργότερα έμαθε πως ο ένας ήταν ο δάσκαλος και ο άλλος ο Ποιητής. Ο ομαδικός τάφος δεν βρέθηκε ποτέ, ούτε και τα οστά του Ποιητή.

Πηγές

1. Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα, «Το κοινό», δράμα σε έξι σκηνές & «Κωμωδία χωρίς τίτλο», μονόπρακτο, μτφρ. Κοσμάς Ξενάκης με κείμενο, αντί προλόγου, του Rafael Martinez Nadal, «Η τελευταία μέρα του Λόρκα στη Μαδρίτη», μτφρ. Τάκης Δραγώνα, εκδ. Άγρα, Αθήνα, 1981, πρώτη ανατύπωση σε 300 αντίτυπα, Αθήνα, 2015
2. Λένα Κωνσταντέλλου, «Τέσσερις όψεις του μοντερνισμού», Ελισσιό-Μπόρκες-Κάφκα-Λόρκα, εκδ. Φαρφουλάς, Αθήνα, 2009
3. Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα, «Άτιτλο έργο», μτφρ. Δημήτρης Καλοκύρης, εκδ. Ύψιλον/βιβλία, Αθήνα, 1990
4. Ιαν Γκίμπσον, «Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα», μτφρ. Σπύρος Τσοούγκος, εκδ. Μικρή Αρκτος, Αθήνα, 1999

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Φωτογραφία © Μαρίλη Ζάρκου

Το Καλοκαίρι της Παιδικής Ηλικίας

Σύντομες Ιστορίες // Οργανώνεις τις επιθυμίες σου και πορεύεσαι προς την πραγμάτωσή τους, πάει να πει προς την πραγμάτωσή σου. Και πραγμάτωση, για όσους εμμένουν στην ποίηση της ζωής, είναι η διαρκής δεξίωση δώρων και η ασταμάτητη προσφορά δώρων

Το καλοκαίρι της παιδικής ηλικίας είναι η ποίηση. Όλα αρχίζουν με την ποίηση, και τίποτα δεν σταματάει εκεί. Χρειάστηκε να περάσουν «έτη στον πάγο, έτη πολλά», όπως έγραφε ο ποιητής Γιάννης Τζώρτζης ήδη από τη δεκαετία του 1980, για να αντιληφθούμε ότι το πεπρωμένο μας είναι η ποίηση και ότι η ποίηση είναι η διελκυστίνδα μας ανάμεσα στην περιλάλητη φράση του Ζαν-Πολ Σαρτρ «Ποιητής είναι αυτός που τον εξόρισαν βίαια από την παιδική ηλικία» και τη φράση του Γκυ Ντεμπόρ «Ω, η παιδική ηλικία! Μα αυτή είναι εδώ. Δεν μπορέσαμε να βγούμε ποτέ από αυτήν!», δύο φράσεις-κλειδιά για όποιον όχι μόνον επιμένει να συνθέτει ποιήματα αλλά και να εμμένει στο ποιητικώς ζην, δύο φράσεις-κλειδιά που προσδιορίζουν μίαν ολόκληρη Weltanschauung, μίαν ολόκληρη κοσμοθεώρηση, καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο μπαίνεις στο παιχνίδι του κόσμου, και ορίζουν τη συμπεριφορά σου απέναντι στους ανθρώπους που συναντάς.

Το καλοκαίρι της παιδικής ηλικίας είναι ο πραγματωμένος έρωσ, όχι ο φαντασιακός, όχι αυτός των διαρκών αναβλητικών ονειροπολήσεων και ρεμβασμών τον Δεκαπενταύγουστο, όχι αυτός των απανωτών υπολογισμών

για το προς τι, όχι αυτός των μάταιων στεναγμών και της άσφαιρης αναποφασιστικότητας, αλλά ο πραγματωμένος έρωσ, αυτός που σε κάνει να δίνεσαι ψυχή τε και σώματι στον άλλον και να προχωράς χέρι με χέρι μαζί του στην περιπέτεια του καθημερινού βίου.

Το καλοκαίρι της παιδικής ηλικίας ξέρεi ότι θα έρθει το ωχρό φθινόπωρο και ο χειμώνας ο βαρύς και η άνοιξη η καμωματού, και γι' αυτό ξέρεi να χαμογελάει στις γειτονιές του κόσμου. Το χαμόγελο είναι η καλύτερη διαιώνιση της παιδικής ηλικίας, το χαμόγελο είναι η παιδική ηλικία που δεν παύει να μας συνοδεύει ακόμα και στις πιο κρίσιμες και σοβαρές, ακόμα και αδυσώπτες, στιγμές μας.

Το καλοκαίρι της παιδικής ηλικίας είναι η αέναη και αιώνια τακτοποίηση της βιβλιοθήκης. Τα βιβλία είναι τα όπλα της παιδικής ηλικίας. Ο αναγνώστης είναι ο φύλακας του κήπου της παιδικής ηλικίας. Ο κήπος της παιδικής ηλικίας είναι η βιβλιοθήκη. Η βιβλιοθήκη είναι ο πιο πολύτιμος λαβύρινθος.

Το καλοκαίρι της παιδικής ηλικίας δεν είναι όνειρο, δεν είναι χίμαιρα, δεν είναι απάτη, δεν είναι φρεναπάτη. Είναι εδώ και για όλους. Είναι η πραγματική πραγματικότητα για όσους ξέρουν να ποντάρουν τα πάντα σε ό,τι είναι απτό, εφικτό, επιτεύξιμο. Τα επιτεύγματά μας

έχουν πάντα να κάνουν με την επιμονή, την υπομονή, τη μέθοδο και το σύστημα. Οργανώνεις τις επιθυμίες σου και πορεύεσαι προς την πραγμάτωσή τους, πάει να πει προς την πραγμάτωσή σου. Και πραγμάτωση, για όσους εμμένουν στην ποίηση της ζωής, είναι η διαρκής δεξίωση δώρων και η ασταμάτητη προσφορά δώρων.

Το καλοκαίρι της παιδικής ηλικίας είναι το μέγιστο δώρο της ζωής, το μέγιστο δώρο στη ζωή. Το να διατηρείς την παιδική ηλικία εντός σου ενόσω κυλούν οι μέρες, οι βδομάδες, οι μήνες, τα χρόνια, οι δεκαετίες είναι ένα εξόχως σοβαρό επάγγελμα. Και όπως σε κάθε επάγγελμα, υπάρχουν καλοί επαγγελματίες και κακοί επαγγελματίες. Ο κόσμος γίνεται πιο όμορφος όσο αυξάνεται ο αριθμός και βελτιώνεται η ποιότητα των καλών επαγγελματιών στο σοβαρό επάγγελμα που είναι η διατήρηση της παιδικής ηλικίας.

Το καλοκαίρι της παιδικής ηλικίας είναι η ευφρόσυνη και δημιουργική μελαγχολία όλων όσοι ξέρουν πολύ καλά πώς να ακούνε το «βουπό του καταρράκτη του χρόνου». Όταν ζεις μέσα στον ωκεανό του χρόνου, όταν ξέρεις, όπως ο Τζέιμς Τζόις, ότι κάθε Παρασκευή θάβει μια Πέμπτη, δεν μπορείς παρά να περνάς ώρες πολλές μες στη σκιά της μελαγχολίας. Αλλά το τέχνημα, το κόλπο, η «μόντα» είναι να φωτίζεις αυτή τη σκιά,

να μετατρέπεις σε δημιουργικότητα τη μελαγχολία, να τραγουδάς το «τραγούδι που ξεγελάει τον χρόνο» (άλλος ένας ορισμός της ποίησης, από τον Αντρέ Μπρετόν αυτήν τη φορά).

Το καλοκαίρι της παιδικής ηλικίας είναι η διπνεκής δύναμη της φράσης του Νίκου Εγγονόπουλου: «Θαν την τσακίσω εγώ τη νοσταλγία σου». Και έτσι, νε νι, θαν, θαν, και πάλι θαν, έτσι: «Θαν την τσακίσω εγώ τη νοσταλγία σου, θα μαχαιρώσω τη μυστική σου χαρά με τ' άσπρα μου πουλιά που ζουν και φτερουγίζουν μέσα στα μάτια σου». Οφείλεις να τσακίζεις τη νοσταλγία, ιδίως όταν είναι μια νοσταλγία κίβδηλη, μια νοσταλγία-άλλοθι για την ακινή ψιά μες στο παρόν.

Το καλοκαίρι της παιδικής ηλικίας σημαίνει «να κυνηγώ το πρωί, να ψαρεύω το απόγευμα, να φροντίζω τα ζώα το βράδυ, να κάνω κριτική μετά το δείπνο, όπως ακριβώς μου αρέσει, χωρίς ποτέ να γίνωμαι κυνηγός, ψαράς, βοσκός, ή κριτικός».

Το καλοκαίρι της παιδικής ηλικίας είναι οι καλύτερες σελίδες της Γερμανικής Ιδεολογίας των Μαρξ & Ένγκελς -θυμάσαι;

Το καλοκαίρι της παιδικής ηλικίας είναι ο ψυχικός/ πνευματικός/ σωματικός αναρχοκομμουνισμός μας.

Το καλοκαίρι της παιδικής ηλικίας είναι ήδη εδώ!

Νύξεις

Στις χωματερές του Facebook βρίσκεις και καταπληκτικά πράγματα όσο ψάχνεις με πείσμα και με αγάπη. Ιδού ένας διάλογος που αξίζει να τον αναπαραγάγουμε:

Χαράλαμπος Γιαννακόπουλος: Μόλις συνάντησα τη λέξη «γωνιοβόμβυκες» σ' ένα βιβλίο που διαβάζω στον ηλεκτρικό, λίγο πριν από τα Άνω Πατήσια.

Roumpakis Yiannis: Θάνος Βλέκας;

Κώστας Τσομπανίδης: Ηρόδικος ο Βαβυλώνιος (2ος αι. π.Χ.). Γραμματικός από τη Βαβυλώνα. Ήταν γνωστός και με την επωνυμία Κρατήτειος, επειδή ανήκε στη φιλολογική σχολή της Περγάμου, που ιδρύθηκε από τον γραμματικό Κράτη τον Μαλλώτη. Αντίπαλος των μαθητών του Αρίσταρχου, έγραψε σκωπτικό επίγραμμα, στο οποίο τους αποκαλεί «γωνιοβόμβυκες» (επειδή προκαλούσαν βόμβο, βουπό στις γωνίες των σχολείων) και «μονοσύλλαβους» (επειδή ασχολούνταν με τα μονοσύλλαβα). Έγραψε το σύγγραμμα «Προς τον Φιλοσοφάτη», όπου καταφέρεται εναντίον του Πλάτωνα και των Σωκρατικών. Αποσπάσματα του έργου υπάρχουν στους «Δειπνοσοφιστές» του Αθήναιου. Σε άλλο έργο του, με τον τίτλο «Σύμμεικτα υπομνήματα», περιγράφονται τα συμπόσια, ενώ στα «Κωμωδούμενα» γίνεται λόγος για την αρχαία αττική κωμωδία.

Γράφει ο Μάκης Μηλάτος: «Μακριά από τον κόσμο, στην παγωμένη γη, κάτω από τον κρύο ήλιο ένας άντρας περιμένει/ Στην παγωμένη γη, κάτω από τον κρύο ήλιο, ένας άντρας πορπατεί». Με αυτά τα λόγια που βρυχάται ο Ψαραντώνης, σαν ένα άγριο ζώο που κάθεται σε ένα βράχο των αλγερινών βουνών και παρατηρεί, ξεκινάει το σάουντρακ της ταινίας «Loi Des Hommes» (που παίχτηκε εδώ με τίτλο «Μακριά από τους ανθρώπους») του David Delhoffen. Μια ιστορία βασισμένη σε βιβλίο του Καμί που διαδραματίζεται την εποχή του πολέμου για την ανεξαρτησία της Αλγερίας (1954) ανάμεσα σε δύο άνδρες (Viggo Mortensen και Reda Kateb). Ο Nick Cave, με τον μόνιμο συνεργάτη του στα σάουντρακ Warren Ellis, δημιουργούν μια εξαιρετική ατμόσφαιρα, ένα λυρικό, μελαγχολικό αλλά καθόλου μελοδραματικό ηχητικό τοπίο, που συνοδεύει την ταινία και ενισχύει τον μύθο της. Με λιτά μέσα, με τσακισμένα και παραμορφωμένα μουσικά θέματα, με πάνο (από τον ίδιο τον Nick Cave), βιολί, βιόλα και λούπες (από τον Warren Ellis), τύμπανα (από τον Jim White) και ορχήστρα εγχόρδων σε κάποια σημεία, κατορθώνουν να δημιουργήσουν το καλύτερο και πιο εύστοχο σάουντρακ που έχουν κάνει μετά από δέκα χρόνια σε αυτό το είδος και με επτά ταινίες στο ενεργητικό τους.

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

ΕΛΕΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Σε μια Κύπρο που έχει καταδικάσει τους νέους της να μην μπορούν να έχουν όνειρα, καθώς η κατάσταση που επικρατεί τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας είναι απαγορευτική ως προς αυτό και καθώς ο πρώτιστος στόχος του καθενός είναι η επιβίωση, είναι ωραίο να συναντάς νέους ανθρώπους που παλεύουν να πραγματοποιήσουν σε αντίξοες συνθήκες τα όνειρά τους, τα οποία παρεμπιπτότως αφορούν και στο γενικό καλό...

Ένας τέτοιος νέος άνθρωπος είναι και η νεαρή σκηνοθέτις και ηθοποιός Βαλεντίνα Φαίδωνος, η οποία ετοιμάζει ένα ντοκιμαντέρ για τη λευχαιμία, με το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα να είναι το βασικό σκηνικό της, αφού μέσω αυτού εξελίσσονται όλες οι ιστορίες με τις οποίες καταπάνεται. Γιατί, όπως είπε και η ίδια στο «Η», αυτό είναι το όνειρό της, να χρησιμοποιεί την τέχνη για να γίνει ο κόσμος μας καλύτερος, βάζοντας έτσι το δικό της λιθαράκι.

«Έχω αντιληφθεί την ικανότητα που έχει ο κινηματογράφος να χρησιμοποιηθεί, όχι μόνον ως μέσο ψυχαγωγίας αλλά και ως μέσο κοινωνικής αφύπνισης. Να στρέψει τον καθρέφτη ίσια στη μούρη των ανθρώπων και να τους προκαλέσει. Αυτό αγαπώ πολύ να κάνω, και σε ιδανικές συνθήκες θέλω να χρησιμοποιώ την τέχνη μου με την ελπίδα πως κάποτε θα βάλω κι εγώ ένα λιθαράκι για ν' αλλάξει το status quo ή ό,τι, τελοσπάντων, μας χαλάει», μας είπε η Βαλεντίνα Φαίδωνος στη συζήτηση-συνέντευξη, που κύλησε αβίαστα για τρεις και πλέον ώρες.

Ξεκίνησε κατά λάθος

Στην ερώτηση πώς αποφάσισε να καταπιαστεί με ένα τόσο ευαίσθητο θέμα όπως η λευχαιμία, η Βαλεντίνα είπε ότι το ντοκιμαντέρ μεγάλου μήκους «HLA» ξεκίνησε κατά λάθος. «Κατ' αρχάς να πω πως "HLA" είναι συντόμηση του όρου Human Leukocyte Antigen (Ανθρώπινα Λευκοκυτταρικά Αντιγόνα). Τα αντιγόνα αυτά είναι πρωτεϊνικά μόρια, τα οποία κληρονομούμε από τους γονείς μας.

»Είναι σημαντικό κατά τη μεταμόσχευση μυελού των οστών να καθορίζεται η HLA, δηλαδή η συμβατότητα δότη και λήπτη, για να αποφευχθεί η απόρριψη του μοσχεύματος ή άλλες επιπλοκές, όπως η νόσος μοσχεύματος έναντι του ξενιστή (Graft versus host disease), κατά την οποία ο οργανισμός αναγνωρίζει ότι υπάρχουν ξένες ουσίες ή κύτταρα μέσα του και προσπαθεί να τα αποβάλει με συνέπειες σοβαρότατες στην υγεία του ασθενούς», όπως μας εξήγησε για τον τίτλο του ντοκιμαντέρ.

Επιστρέφοντας λοιπόν στο πώς ξεκίνησε το «HLA» η σκηνοθέτις είπε ότι «υπήρχε για πολύ καιρό έκκληση για καταγραφή νέων εθελοντών δοτών στο αρχείο του Καραϊσκάκειου Ίδρυματος. Συγκεκριμένα, ένα αγοράκι έξι ετών είχε διαγνωστεί με λευχαιμία και κανένας δεν ήταν συμβατός δότης στην Παγκόσμια Τράπεζα Εθελοντών Δοτών. Έτσι, η μητέρα του αγοριού ξεκίνησε έναν αγώνα ευαισθητοποίησης, ούτως ώστε ο κόσμος να πάει να κατα-

ΒΑΛΕΝΤΙΝΑ ΦΑΙΔΩΝΟΣ

Με μια κάμερα απέναντι στη λευχαιμία

Συνέντευξη //

«Φτιάχνω ταινίες με την ελπίδα να σταθούν η αφορμή -κάποτε- ν' αλλάξει κάτι στον κόσμο. Ξέρω ότι είναι ρομαντικό, αλλά άμα δεν στοχεύσεις κάπου, δεν θα πας πουθενά»

γραφεί. Εγώ αυτό το πληροφορήθηκα μέσω του Facebook, όπου και παρακολουθούσα την εξέλιξη της ιστορίας αυτής, ενώ παράλληλα έκανα share των αναρτήσεων και είχα εγγραφεί στην Τράπεζα.

»Οι μέρες περνούσαν, αλλά δότης δεν είχε ακόμη εξευρεθεί. Μιλώντας με τη γυναίκα αυτή, έναν εξαιρετικό άνθρωπο, κατάλαβα πως το πρόβλημά μας στην Κύπρο δεν είναι η έλλειψη ανθρωπιάς, αλλά η έλλειψη πληροφόρησης.

»Της είπα τι δουλειά κάνω και είχε την καλοσύνη να με φέρει σε επαφή με το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα, όπου και τους πρότεινα να κάνουμε ένα ντοκιμαντέρ σχετικά με τις αιματολογικές κακοήθειες με επίκεντρο τη λευχαιμία.

»Οι άνθρωποι του Ίδρυματος είναι πολύ συνεργάσιμοι και με δέχτηκαν με χαρά, παρέχοντάς μου πρόσβαση και πληροφορίες απαραίτητες για να διεξάγω την απαραίτητη έρευνα, και γι' αυτό τους ευχαριστώ», μας ανέφερε μιλώντας για τη δουλειά της η νεαρή

σκηνοθέτις.

Οι στόχοι

Όσον αφορά στο περιεχόμενο του ντοκιμαντέρ «HLA», η Βαλεντίνα Φαίδωνος διευκρίνισε ότι δεν είναι ένα επισημονικό ντοκιμαντέρ. «Δεν θα δείτε talking heads να μιλάνε σε ακατάπαυ-

Το ντοκιμαντέρ της Βαλεντίνας Φαίδωνος «HLA» καταγράφει βήμα-βήμα την ιστορία ασθενών με λευχαιμία και των ανθρώπων που εργάζονται για το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα

στες συνεντεύξεις, ούτε διάφορες στατιστικές με δυσνόητες ορολογίες.

»Επέλεξα να ακολουθήσω έναν observational τρόπο προσέγγισης. Δη-

λαδή, ακολουθώντας το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα καθημερινά, από τον Ιανουάριο, η πληροφορία απορρέει μέσα από την παρακολούθηση διάφορων περιστατικών όπου εμπλέκεται το Ίδρυμα. Βασικός μου στόχος είναι, αφού κάποιος δει αυτή την ταινία, να ξέρει τουλάχιστον κάποια βασικά πράγματα:

»Πώς γίνονται δότης, εάν είμαι συμβατός με κάποιον ασθενή, τι ακολουθεί μετά, ποιες είναι οι δύο μέθοδοι συλλογής του μοσχεύματος και αν υπάρχουν παρενέργειες. Τα προαναφερθέντα συυφαίνονται με την "αφήγηση" της ιστορίας της Ίδρυσης του Καραϊσκάκειου Ίδρυματος και τι στάθηκε αφορμή για τη δημιουργία του», επεσήμανε.

Πρόσθεσε, ακόμα, ότι, παρακολουθώντας την ιστορία αυτή, ερχόμαστε σε επαφή και με αυτοοργανωμένες ομάδες που βοηθούν το Καραϊσκάκειο Ίδρυμα, όπως είναι το «Υστερα Ήρθε Η Άνοιξη», τα παιδιά του τμήματος Ιατρικής του Πανεπιστημίου Κύπρου κ.λπ., οι οποίες επιτελούν σημαντικό έργο για την ενημέρωση και εγγραφή δοτών.

Ανεξάρτητη παραγωγή

Όπως και η ίδια μάς είπε, «σε κάθε δουλειά που κάνω, ερωτεύομαι κάθε χαρακτήρα που ακολουθώ, καθώς είναι μεγάλη υπόθεση ο άλλος να σου ανοίγει την πόρτα της ψυχής του, της ζωής του και να σου λέει, ναι, σου επιτρέπω να μπεις και εσύ. Πρέπει να σε βεβαιώσω, να καταλαβαίνεις τα όρια και να εκτιμάς αυτό που σου προσφέρει».

Όσον αφορά το θέμα της χρηματοδότησης του ντοκιμαντέρ, ερωτηθείσα η δημιουργός του, ανέφερε ότι είναι μια ανεξάρτητη παραγωγή και δεν χρηματοδοτείται από κάποιον φορέα.

Αναφορικά με την προώθησή του

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

είπε ότι με την ολοκλήρωσή του θα σταλεί σε διεθνή φεστιβάλ ταινιών και γύρω από αυτό θα δημιουργηθούν κάποιες δράσεις. «Βασίζομαστε στη συμβολή του κόσμου, ώστε να μαθευτεί αυτή μας η προσπάθεια», τόνισε.

Ποια είναι η Βαλεντίνα

Η Βαλεντίνα Φαίδωνος γεννήθηκε στη Λεμεσό. Τελειώνοντας το σχολείο, πήγε στην Αθήνα όπου σπούδασε υποκριτική και εργάστηκε για κάποια χρόνια ως ηθοποιός, ενώ μεταξύ άλλων συνεργάστηκε και με το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος στη Θεσσαλονίκη.

Στη συνέχεια, κατά τα έτη 2009-2010 και με αφορμή την οικονομική κρίση, που ήταν πλέον εμφανής σε

όλες τις εκφάνσεις της ζωής στην Ελλάδα, πλήττοντας πρώτα τις τέχνες και τα γράμματα, με αποτέλεσμα η ανεργία να χτυπήσει και το έτσι κι αλλιώς τालαιπωρημένο επάγγελμα του ηθοποιού, επέστρεψε στην Κύπρο.

Ενώ προσπαθούσε να σχεδιάσει το επόμενο βήμα της, πέρασε από ορι-

«Με το ντοκιμαντέρ θέλω να κάνω όλον τον κόσμο να γροθιά κατά της λευχαιμίας»

σμένες (αρκετές, κατά τα λεγόμενά της) ακρόσεις, κι έτσι συνεργάστηκε με το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου ως ηθοποιός και κειμενογράφος αργότερα. Είχε επίσης κάποιες σύντομες συνεργασίες και με ιδιωτικούς σταθμούς.

Το 2012 παίρνει μιαν υποτροφία σε

Αγγλικό Πανεπιστήμιο για να σπουδάσει Παραγωγή Κινηματογράφου. Η συγκεκριμένη σχολή θεωρείται μια από τις καλύτερες, έτσι γρήγορα και αθόρυβα φεύγει για εκεί.

Μέχρι σήμερα βρίσκεται Λονδίνο, όπου κι εργάζεται. Συνεργάζεται ως freelancer σε διάφορες εταιρείες, αλλά κάνει και τα δικά της projects. Για τις ανάγκες γυρισμάτων έχει βρεθεί σε Πολωνία, Νότιο Αφρική, Ελλάδα, ενώ ταινίες της έχουν διαγωνιστεί σε διεθνή φεστιβάλ.

«Η αγάπη μου για την υποκριτική ξεκίνησε από πολύ μικρή ηλικία, καθώς θεωρούσα το θέατρο ένα εξίσιο μέσο έκφρασης, αναζήτησης, παιδείας. Εδώ να αναφέρω πως αυτό που με μαγεύει περισσότερο είναι η δυνατότητα που παρέχει το “μέσο” αυτό στον ηθοποιό να ανοίξει μια πορτούλα ή ένα σφαλιστό παράθυρο στον μέσα του θεατή -στο μυαλό, στην ψυχή του- και να τον “προκαλέσει” να σκεφτεί. Να τη δει αλλιώς», ανέφερε χαρακτηριστικά για την επιλογή της να ασχοληθεί με την υποκριτική.

Ακολούθησα μια συμμορία...

Για την ενασχόλησή της με τον κινηματογράφο η Βαλεντίνα Φαίδωνος είπε ότι πέρα από αυτό τον ερωτικό δεσμό που είχε και έχει με το θέατρο, έτρεφε και τρέφει μια τεράστια αγάπη και για τον κινηματογράφο.

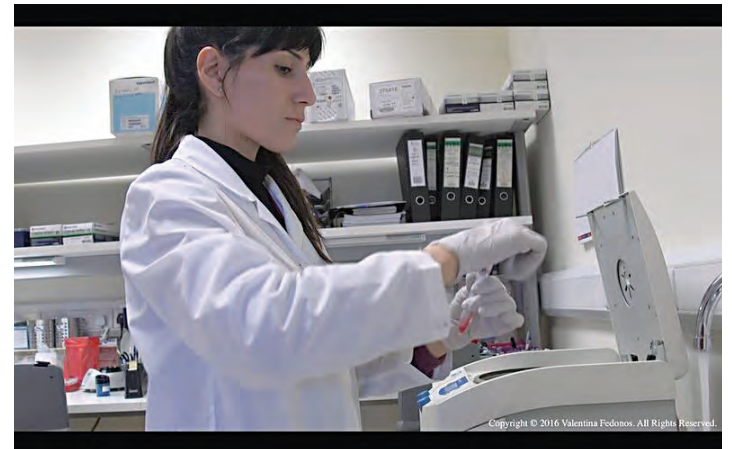
Πρόσθεσε πως «για τον ίδιο ακριβώς λόγο, επικοινωνούν πράγματα και καταστάσεις. Σε ταξιδεύουν. Ο κινηματογράφος, όμως, σου δίνει ακόμα πιο πολλές ελευθερίες από το θέατρο, να επικοινωνήσεις τους προβληματισμούς σου. Τους προσωπικούς σου προβληματισμούς. Νομίζω...».

Όσον αφορά προηγούμενες δουλειές της, μας μίλησε για το τελευταίο ντοκιμαντέρ της, στο οποίο ακολουθούσε και κατέγραψε με την κάμερά της μια ομάδα αγοριών από τη Νότιο Αφρική που έζησαν δύσκολες ζωές, όντας μέλη γκανγκστερικών ομάδων, κάποιιο ήταν άστεγοι, ενώ άλλοι ζούσαν σε φτωχογειτονιές, και προσπαθούσαν να επιβιώσουν πουλώντας ναρκωτικά και ληστεύοντας τουρίστες.

Όπως μας εξήγησε, τα αγόρια αυτά τα ένωσε ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, ο οποίος προσεγγίζει ανθρώπους κοινωνικά αποκλεισμένους και προσπαθεί να τους επανεντάξει. Επιλέγονται να περάσουν τρεις μήνες σ' ένα καμπ, όπου και απεξαρτοποιούνται. Στη συνέχεια, τα συγκεκριμένα παιδιά αντιπροσώπευσαν τη Νότιο Αφρική στο τουρνουά αστέγων στο ποδόσφαιρο δρόμου στην Πολωνία το 2013.

Αφού επέστρεψαν στην πατρίδα τους, πλέον χρησιμοποιούν τις εμπειρίες τους και το ποδόσφαιρο δρόμου για να κρατήσουν τα άλλα παιδιά μακριά από τη ζωή που οι ίδιοι αναγκάστηκαν να ζήσουν. Το αποτέλεσμα της προσπάθειας εκείνης χρησιμοποιήθηκε και από τον οργανισμό για επιμόρφωση, όπως μας είπε.

Εκτός από το ντοκιμαντέρ, έχει ασχοληθεί, επίσης, και με ταινίες μυθοπλασίας (μικρού και μεγάλου μήκους). «Αγαπώ και τους δύο κόσμους το ίδιο, γιατί η γραμματική, οι ελευθερίες ή οι περιορισμοί τους είναι το ίδιο μαγικά», τόνισε.

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

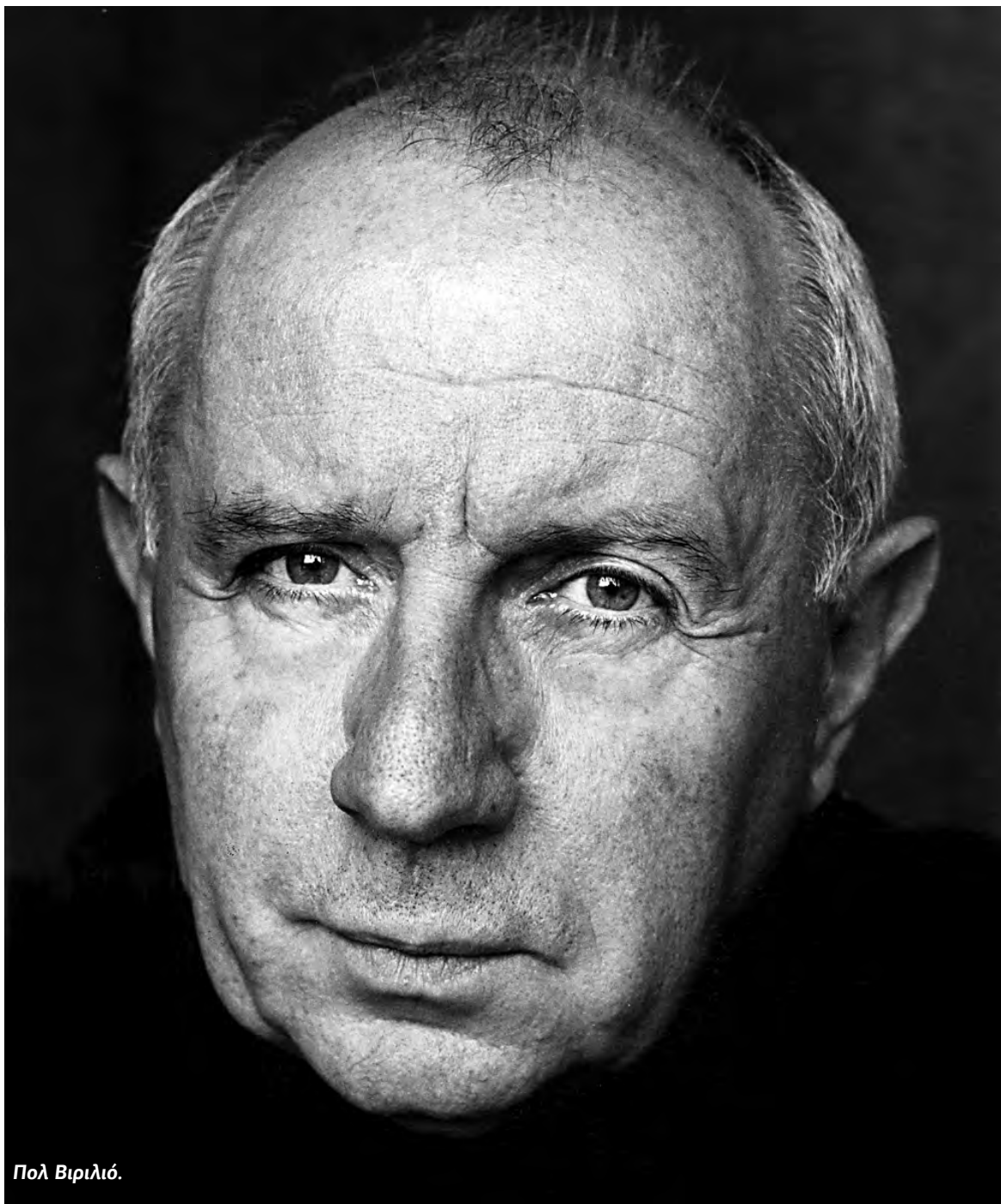
Νεωτερική επιτάχυνση και μετανεωτερική πολιτική αδράνεια

Ανάλυση // «Ο Γουόλτ Ντίσνεϊ δουλεύει γρήγορα - σαν γρασαρισμένη μηχανή. Έτσι θα λειτουργούμε εντός ολίγου. Γινόμαστε ό,τι ονειρευόμαστε. Θα το κατέχουμε το πράγμα συντόμως. Θα μάθουμε πώς να ξεπαστρεύουμε όλο τον πλανήτη σε μια στιγμή. Περίμενε και θα δεις» *Henry Miller, Κλιματιζόμενος εφιάλτης («1945»)*

ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΤΡΙΔΗΣ
petmix@hotmail.com

Fast food, fast drink, καφές take away, καταστήματα δίχως ωράρια· φορντισμός-τε-ίλορις-τογιοτισμός και παραγωγή "just-in-time". Πάρτε ανάσα, συνεχίζουμε: αντικείμενα μιας χρήσης, αγορές προϊόντων από το διαδίκτυο, οικονομικές συναλλαγές σε «πραγματικό» χρόνο· ηλεκτρονική διακυβέρνηση, προληπτικές πολιτικές, μοντέλα προσομοίωσης, τηλεδιασκέψεις· επικοινωνία ανθρώπων σε απ' ευθείας σύνδεση, cyber-sex, σχέσεις εξ αποστάσεως, «ζωντανή» ενημέρωση όλο το εικοσιτετράωρο. Αυτές οι φαινομενικά άνευ σημασίας όψεις της καθημερινής ζωής αποτυπώνουν με τον πλέον εκκωφαντικό τρόπο μια νέου τύπου αντίληψη για τον χρόνο, την οποία αρχίζουμε να αποκτούμε. Χρονική λογική του βραχυπρόθεσμου, του κατ'επείγοντος, του άμεσου, του βιαστικού, του «όλο και πιο γρήγορα»: η διαδικασία της κοινωνικής επιτάχυνσης είναι γεγονός, μια υπερδιογκωμένη εξοικονόμηση χρόνου που δεν αφορά πλέον μονάχα τις σχέσεις παραγωγής, αλλά το σύνολο των κοινωνικών σχέσεων. Η αφαίρεση και η οικονομία χρόνου διαχέονται σε όλες τις εκφάνσεις που καθορίζουν την καθημερινότητά μας. Το γεύμα μας, ο πρωινός καφές, η καθημέρα στους φίλους, το αν θα σκουνητήξουμε κάποιον ή κάποια για να πιάσουμε κουβέντα, η ανάγνωση ενός κειμένου, ο ερωτισμός, όλες οι ιεροτελεστίες της κοινωνικότητας απεμπλέκονται από την κατάσταση της διάρκειας. Το είναι μας βρίσκεται μόνιμως εν κινήσει, εύκαμπτο, διαστέλλεται μέχρι του σημείου όπου η ταχύτητα της τεχνολογίας να το διαχωρίζει από τον αισθητό κόσμο, να το καταστήσει καθαρό θέαμα, αναπαράσταση μιας απουσίας σε απόλυτη διαφάνεια.

Οι αποστάσεις μειώνονται δραματικά· με τις πόλεις ανά την οικουμένη να γίνονται όλο και πιο ομοιόμορφες και να εντάσσονται σ' ένα αχανές σύμπλεγμα μιας αόρατης παγκόσμιας μεταμπρόπολης. Τα αεροπλάνα παίρνουν τα χαρακτηριστικά των αστικών μεταφορών για να μετακινούνται οι πλανητικοί νομάδες, αυτοί οι μακρινοί απόγονοι του ανθρώπου "χωρίς ιδιότητες", ενώ ο δημόσιος χώρος σχεδιάζεται αποκλειστικά για τις ανάγκες της κυκλοφορίας, χωρίς στάσεις, μακριά απ' το "ατύχημα" της ανθρώπινης συνάντησης. Οι διαδικασίες επιταχύνονται ιλιγγιωδώς. Τρισεκατομμύρια ευρώ

Πολ Βιριλιό.

κινούνται με ταχύτητες του φωτός πάνω απ' τα κεφάλια μας σε μια πλασματική οικονομία που περιπαίζει τον ίδιο τον νόμο της Αξίας, με τις ειδήσεις να διαδίδονται οριακά πριν ακόμα συμβούν τα γεγονότα, εκεί που όλα γίνονται με ένα μόνο click, εκεί που χάρη στην υψηλή τεχνολογία όλοι μπορούν να διαθέσουν την εικόνα τους παντού ανά πάσα στιγμή. Καθώς το μεγάλο happening της πανταχού παρουσίας επεκτείνεται απ' άκρη σ' άκρη, θα είναι πιθανότατα δουλειά του αρχαιολόγου στο εγγύς μέλλον να μας εξηγήσει πώς έμοιαζε αυτός ο γρήγορος κόσμος την προηγούμενη δεκαετία. Μια υβριδική οικουμένη, σε κατάσταση φυγής έξω

από τα όρια και τους ορισμούς της, μέχρι την ολική εξάλειψη των πολιτισμικών διαφορών και της ιδιαιτερότητας των τόπων. Κινέζικο στο Λονδίνο, McDonalds στο Λάγος, ανανάδες στον Καναδά, ποδόσφαιρο στη Σαουδική Αραβία, μουσείο του Λούβρου στο Ντουμπάι, "identical" εμπορικά κέντρα σε κάθε περιοχή, super market σε κάθε γειτονιά, smartphones σε κάθε τσέπη. Η παγκόσμια αυτοκρατορία της μόδας, η απόλυτη ψηφιοποίηση του εκκοινωνισμού, όταν όλοι υπάρχουν στο "μεταξύ" της ηλεκτρονικής επικοινωνίας, ως πάντα "connected" και ακόμα πιο μόνοι. Η υιοθέτηση του ίδιου παραγωγικού μοντέλου σε κάθε χώρα, τα πρό-

τυπα των τόσο "γνωστών" επίπλαστων διασπομάτων αλλά και τόσο απόμακρων την ίδια ώρα, η νεοφιλελευθεροποίηση όλου του πλανήτη και ο συνιβεροσαλισμός του θεάματος, μεταξύ άλλων, κάνουν το όραμα του McLuhan να μοιάζει πραγματικό. Καλώς ήρθατε στο «παγκόσμιο χωριό».

Η επιτάχυνση σαν πρόταγμα συνεχούς αναχώρησης

«Ορμή προς τα μπρος»: η φράση που αποκρυσταλλώνει με τον πιο διαυγή τρόπο το πνεύμα της εποχής μας. Τα ρολόγια είναι πάντα κourδισμένα μερικά λεπτά μπροστά. Το μέλλον είναι ήδη εδώ, το τώρα δεν είναι πια. Ένα

βροντερό κίνημα νεοφουτουρισμού κάνει την εμφάνισή του: Ότι στέκεται δεν είναι πια στοχαστική ηρεμία αλλά εύκολος στόχος βιαστικής αποδόμησης, σαν νεκρό και ξεπερασμένο. Εκθειάζοντας τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών, αποδομεί και ξεριζώνει ήθη, έθιμα, ταυτότητες, κουλτούρες, δεσμούς, όλο εν ολίγοις το υπάρχον κάτω απ' τα πόδια μας. "Οτιδήποτε είναι στέρεο, λιώνει στον αέρα". Επιστρατεύεται ένας στυγνός πραγματισμός με μοναδικό σκοπό τον εκσυγχρονισμό του καπιταλισμού, τη δημιουργία ενός τουρμποκαπιταλισμού, όπου όλες οι κοινωνικές σχέσεις θα φθειρόνται σε ελάχιστο χρονικό διάστημα μέσα στις διαδρομές της αποδοτικότητας. Από την άλλη, το μέλλον οδηγείται στην οριστική απομάγευσή του. Δεν είναι διακριτή πουθενά, πλέον, η μεσσιανική και υπερβατική ανάγνωση του μελλοντικού χρόνου, όπου μια μέρα, αργά ή γρήγορα, το υποκείμενο θα λυτρωθεί από τα δεινά που το αλυσοδέουν· την εκμετάλλευση, την αποξένωση, την ετερονομία, τους καταναγκασμούς. Ο προσανατολισμός προς το μέλλον συμβολίζει μονάχα τη συμφιλίωση με τις νόρμες του παρόντος. Βρισκόμαστε στο ευτελές σημείο του να προσδοκούμε από το μέλλον απλώς να κάνει λίγο πιο υποφερτό το παρόν χωρίς κάποιο μακροπρόθεσμο όραμα. Αποβλέπουμε στο να εξασφαλίσουμε απλώς την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση, την κατανάλωση, τη διασκέδαση, την υγεία. Νεοφουτουρισμός ριγμένος στον λάκκο του βραχυπρόθεσμου που ο ίδιος έσκαψε μ' αυτήν τη συμπύκνωση του χρονικού ορίζοντα του μέλλοντος. Ωθηση προς το μέλλον χωρίς τις προσδοκίες του ταξιδιού. Αντίθετα, ένα αγχωτικό βήμα σημειωτόν, εν μέσω μιας τεχνο-επιστημονικής εξομάλυνσης με την υπόσχεση ότι δεν θα πάμε πολύ μακριά, ότι απλώς θα δοκιμάσουμε ξανά και ξανά όλα τα αποτυχημένα σενάρια του παρελθόντος μέχρι τον τελικό υπερκορεσμό των δυνατοτήτων εξυγίανσης του παρόντος.

Ξεπερνώντας αδυσώπητα όλες εκείνες τις αξίες ή τις μορφές κοινωνικής θέσμησης που θα αποτελούσαν δυναμικά τροχοπέδη σ' αυτή την κούρσα. Όπως έδειξε ο Paul Virilio, έχουν αφαιρεθεί όλα τα φρένα απ' αυτήν τη σιδηροτροχιά ιλιγγιωδώς "ανάπτυξης της ταχύτητας"· αν εννοήσουμε έτσι την "ταχύτητα της ανάπτυξης". Ως εκ τούτου, το ακραίο, το «εκτός ορίων», το «δίχως φραγμούς» βρίσκονται στον πυρήνα των φαντασιακών σημασιών της σημερινής κοινωνίας. Η αβεβαιότητα, ο κλονισμός, η ανασφάλεια, η τρωτότητα

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

τα, η σχιζοφρένεια, ο αυτοματισμός έρχονται στο προσκήνιο και διαπερνούν όλη την ψυχοπαθολογία της καθημερινής ζωής. Συνεπώς, δεν θα πρέπει να υποπέσουμε στο λάθος να θεωρήσουμε τα αυξητικά ποσοστά των αυτοκτονιών, των κατά συρροήν δολοφόνων, των βουλιμικών, των ανορεκτικών, των κοινωνικο-επικοινωνιακών νευρικών διαταραχών, των καταθλιπτικών, των φαινομένων άσκοπης βίας, του χουλγκανισμού, του φονταμενταλισμού, της κατανάλωσης ναρκωτικών και των απανταχού δυστυχημάτων ως περιπτώσεις «μη κανονικότητας». Η υπερβολή, η αμετροπέπεια, ο εξτρεμισμός απλώς υπερθεματίζουν την τροπή της κανονικότητας, όντας ακραίες εκδηλώσεις της ποιότητας ζωής που επιδιώκουμε -ως πολιτισμός- να διάγουμε και όχι συμπεριφορές εκ διαμέτρου αντίθετες απ' το πρότυπο, που προωθεί η σημερινή κοινωνία. Άλλωστε, αυτά μπορούν να συμβούν στον καθένα, να μας χτυπήσουν την πόρτα ανά πάσα στιγμή. Γι' αυτό και αυτά τα φαινόμενα έχουν πάψει να σοκάρουν, είναι εσωτερικευμένα στο συλλογικό ασυνείδητο. Μια ολιγόλεπτη συγκινησιακή φόρτιση μπρος στη θέα τους μέχρι την επόμενη είδηση ή διαφήμιση. Η ζωή καταναλώνει το θέαμα, σαν Ερυσίχθονος αυτοκατανάλωσής της. Και συνεχίζεται, πρέπει να συνεχιστεί, με κάθε τίμημα, πάντα προς τα μπρος, με γοργούς ρυθμούς προς την κατεύθυνση της "προόδου".

Η αέναη μετανεωτερική ποντικοτρεχάλα*

Διαρθρώνει καταλυτικά τα πάντα η δραματική εντατικοποίηση των ρυθμών. Όλα φεύγουν και όλοι θέλουν να φύγουν. Διαρκείς τάσεις φυγής, τουριστική κινητικότητα, αποσύνθεση όλων εκείνων των ανθρώπινων δεσμών που υπονοούν σταθερότητα, μονιμότητα, ρίζωμα. Στο βασίλειο του κατ'επίγοντος οι σχέσεις γίνονται φευγαλέες, αυθαίρετες και εφήμερες, κατ'εικόνα και καθ'ομοίωσιν της πεμπτουσίας της καπιταλιστικής κοινωνίας: της κυκλοφορίας και ανταλλαγής εμπορευμάτων μέσα στην αγορά. Αυτήν την εξατομίκευση των κοινωνικών σχέσεων υποδέχεται η εξουδετέρωση του κοινωνικού χρόνου. Μέσα στον άκρατο ανταγωνισμό, οι χρονικότητες παύουν να καταμερίζονται για τη διεκπεραίωση ενός κοινωνικού έργου, ο χρόνος έχει διαιρεθεί σε τέτοιο βαθμό που βιώνεται ατομικά και μοναχικά, χωρίς κάποια κοινωνική αναφορά, χωρίς όλες οι επιμέρους και συγκεκριμένες ατομικές δραστηριότητες να συνεχίζονται από έναν κοινωνικό ρυθμό ή την εντύπωση της ιστορικής σύνδεσης μεταξύ τους. Μέσα στις ξέφρενες συνθήκες της καθημερινής επιβίωσης, ο χρόνος του ενός αποτελεί εμπόδιο για τον χρόνο του άλλου. Δαιδαλώδης τρέλα σαν αυτή που περίμενε τον Κ. στον Πύργο του Κάφκα, με τον χρόνο του να αναστατώνεται και να απορρυθμίζεται διαρκώς από τις ανεξήγητες καθυστερήσεις και τις επείγουσες ανάγκες των άλλων: τα κρεβάτια στο ξενοδοχείο όπου διαμένει παραχωρούνται για λίγη ώρα, ώστε να πρέπει να μάθει να κοιμάται πιο γρήγορα.

Zani Mpontrigiá.

Ελαχιστοποίηση του "εδώ", μεγιστοποίηση της μετακίνησης

Ίδου το παράδοξο: η γενικευμένη επιτάχυνση της ζωής στη σημερινή κοινωνία, που επιφέρει η τεχνολογική πρόοδος, αντί να λύνει το πρόβλημα του χρόνου, το πολλαπλασιάζει. Τη στιγμή που όλα γίνονται όλο και πιο γρήγορα, με την τεχνολογία να απογειώνει όλες τις συντεταγμένες της ανθρώπινης κατάστασης, ερχόμαστε αντιμέτωποι με το παράδοξο της εξάντλησης των αποθεμάτων του κοινωνικού και ατομικού χρόνου. Ο χρόνος γίνεται ένα σπάνιο αγαθό, όλοι μας διαμαρτυρόμαστε ότι δεν έχουμε χρόνο, κυνηγάμε τον χρόνο, πασχίζουμε να βρούμε λίγο χρόνο. Οι χρονικές δομές της επιτάχυνσης φτάνουν στην κορύφωσή τους στην κατάσταση της polar inertia, στο σημείο όπου όλος ο χρόνος έχει κατατροπωθεί μέσα στην ταχύτητά του και τίποτα δεν συμβαίνει. Οι σοβαρές συζητήσεις μοιάζουν τόσο «μεγάλες» που διαρκώς αναβάλλονται, η διαστολή των εργασιακών ρυθμών ωθεί τους ανθρώπους στο να μην προλαβαίνουν ν' αγαπήσουν, η ερωτική πράξη είναι υπόθεση μερικών δευτερολέπτων, μέχρι να ξανααντιθρούμε βιαστικά και να εξαφανιστούμε εκ νέου στη μοναξιά μας. Η κοινωνικότητα «σε απ' ευθείας σύνδεση» κατασκευάζει χιλιόμετρα απομάκρυνσης. Πρόκειται για την κατάρρευση της απόλυτης κίνησης, όπου είμαστε ο ένας πάνω στον άλλον μέσα σ' έναν απόλυτα θρυμματισμένο χρόνο. Αντίφαση μιας μόνιμης εγκατάστασης όπου απ' την έννοια του «κατοικείν» περνάμε στη λογική του ανεφοδιασμού και στην παρεμπόδιση της διάβασης εξαιτίας της συντόμευσης. Από το πρωινό μπουτιλίρισμα στους δρόμους, τις εφήμερες σιωπηλές «κοινοτήτες» σε μετρό, λεωφορεία και στις ουρές του ανεργιακού επιδόματος, τη μετάβαση από αεροδρόμιο σε αεροδρόμιο και από ξενοδοχείο σε ξενοδοχείο, την

τηλεργασία, τα terabyte πληροφοριών που κανείς δεν βρίσκει τον χρόνο να επεξεργαστεί, το ίδιο τραγούδι που παίζει ξανά και ξανά, μέχρι τους wifi φίλους και ερωτικούς συντρόφους, το zapping και το scroll down, μπορούμε να υποθέσουμε ότι πραγματοποιείται μια συλλογική επένδυση του καθημερινού χρονομετρικού κεφαλαίου στην πολιτική αδράνεια, την αδράνεια που δημιουργείται μέσα από την κοινωνική επιτάχυνση.

Ο χρόνος μέσα στην polar inertia δεν είναι ο χρόνος που περνάμε, δεν είναι καν ελεύθερος χρόνος ή σχολή, είναι ο χρόνος που κάνουμε, που σπαταλούμε. Είναι η άλλη όψη του υποδουλωμένου χρόνου στην εξουσία της επιτάχυνσης, στη μείωση, τη συστολή, τη συμπίεση. Είναι εντροπία και νέμεσις, η περιστολή του κόσμου στο μηδέν. Στο ένα άκρο κινητικότητα, ενεργητικότητα, ευελιξία, ντοπάρισμα, ηδονισμός, υπερεργασία, κίνημα, υπερδιέγερση, ερεθισμός, transit και στο άλλο άκρο στασιμότητα, ύφεση, κατάρρευση, δυσκαμψία, καταστολή, μαζική ανεργία, ανάθεση, αδιαφορία, αναισθησία, εγκλωβισμός.

Πρόκειται για την ολική συντριβή του ατόμου μέσα στους νεκρούς χρόνους, μέσα σε συνθήκες όπου έστω κι αν υπάρχει χρόνος, δεν ξέρουμε τι να τον κάνουμε, αδυνατούμε να τον χρησιμοποιήσουμε. Είναι τέτοια η εκγύμνασή μας στη δικτατορία της ταχύτητας όπου η μόνη δυνατή λύση είναι απλώς να ξαναμπούμε στις ροές δικτύων και κυκλωμάτων, στην πτήση της λήθης, για ν' αποφύγουμε την επαφή με τον εαυτό μας, τη συνάντηση με τους άλλους, τη συνέχεια, τη ρύθμιση, τη διάρκεια, τη βραδύτητα και την υπομονή. Ελαχιστοποίηση του "εδώ", αφανισμός της παραμονής και μεγιστοποίηση της μετακίνησης σε όλο πιο μακρινά "αλλού", όπως υποδεικνύει ο Michel de Certeau (στην Πρακτική της καθημερινής ζωής).

Ένας αγώνας ενάντια στη μνήμη, τις αγωνίες της ύπαρξης, τον κόσμο εν τέλει της πράξης και κάθε δραστηριότητας που απαιτεί χρόνο, νόστο, διάρκεια και εαυτόν προκειμένου να μεστώσει το νόημα. Διέξοδο απ' το νόημα πάντα σε ετοιμότητα να προσφέρουν η βιομηχανία του θεάματος και της μαζικής κουλτούρας, η τηλεόραση, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα gadgets που τακτοποιούν την πλήξη που προκαλεί η τυραννία της επιμέρους εμφάνισης του πραγματικού χρόνου, έξω απ' τα δεσμά της επιτέλεσης, της εργασίας, της ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων, του υπολογισμού, του ανταγωνισμού. Δηλαδή, του χρόνου του ανθρώπου που έχει θραυσματοποιηθεί, συρρικνωθεί, συμπεσεί, κομματιαστεί, κατακερματιστεί και κοινορτοποιηθεί, στην ξέφρενη αυτή επιτάχυνση μιας κίνησης χωρίς σκοπό και γι' αυτό χωρίς τέλος. Κοντολογίς, χωρίς νόημα και γι' αυτό άδεια από κάθε αξία.

*Rat's race: Έκφραση που είχε διαδοθεί ευρύτατα στις ΗΠΑ μετά τα "1950" και προσδιόριζε τον τρόπο ζωής που κυριαρχείται από την προσπάθεια όλων να ανεβούν την ιεραρχία και κλίμακα κατανάλωσης.

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Από την επιθυμία της θάλασσας στη θάλασσα της επιθυμίας

Ιστορίες αλλιώς // Ο σεξουαλικός τουρισμός από την εποχή των Ρομαντικών και του Grand Tour στις λάγνες αναζητήσεις στο Φαληράκι και τα Γόμορρα της Ίμπιθα. Τι; Αφήσαμε έξω την Αγία Νάπα; Μια πολιτισμική ανάλυση, μαρτυρημένη σε μια εκτενή βιβλιογραφία

ΤΙΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
titos_christodoulou@hotmail.com
ΜΕΡΟΣ Α'

“ Γιατί, λοιπόν, ερχόμαστε στα ελληνικά νησιά και στην θάλασσα;” Η ερώτηση, της δημοσιογράφου του BBC, ακουγόταν παράταιρη στην σύναξη της, αφού, πιο φυσικά, ζητούμε διευκρίνιση των σκοπών και προθέσεων σε δεύτερο πρόσωπο, από τους άλλους. Βέβαια, η συνέντευξη που μου ζητήθηκε στο Λονδίνο, είχε έλθει στον απόηχο του μεγάλου ‘σούσουρου’ που είχαν δημιουργήσει οι ακραίες πδονοθηρικές έως ‘ακόλαστες’ συμπεριφορές νεαρών Βρετανών τουριστών σε θέρετρα που προσείλκυαν τους επισκέπτες τους ως τέτοια ακριβώς: ως θέρετρα υπεσχημένης ακολασίας.

Κάθε, ειλικρινής ή νερόβραστη, προσπάθεια των τοπικών Αρχών, στα ανεγνωρισμένα ως αμαρτωλά θέρετρα, να καθαρίσουν την εικόνα τους ως προορισμός για όλη την οικογένεια, απλά μετέφερε την προσοχή σε έναν άλλο νησιωτικό και παραθαλάσσιο τουριστικό προορισμό. Η παραίτηση του Βρετανού προξένου στην Ίμπιθα, με κείνο το πρωτοσέλιδο στην Daily Express ‘Δεν αντέχω πια τα Γόμορρα αυτά’, έστρεψε τα φώτα των tour operators της λαγνείας στην Αγία Νάπα, τόπο ευλαβών προσκυνημάτων, μέχρι τότε. Κι από κει, αφού οι διαστάσεις του κοινωνικού φαινομένου του εκμαυλισμού του αγιασμένου μέχρι τότε τόπου μεγάλως προβλήθηκαν στα αγγλικά ΜΜΕ, εντυπωσιασμένων από την αγανάκτηση των ντόπιων που ζητούσαν μετεγκατάσταση, τα φώτα της ράμπας στράφηκαν στο next stop, στο Φαληράκι της Ρόδου. Ήδη, μεταξύ άλλων, με το πρωτοσέλιδο της Daily Express, ανήκουσας όμως στον μεγιστάνα των πορνομάγαζων του Soho, Desmond Morris, είχε με εύκαιρη συγχρονικότητα απαντηθεί το ερώτημα, θυμούμαι, αναγνώστου της παραδοσιακών συντηρητικών αρχών Daily Telegraph: ‘Όλοι ξέρουμε γιατί ο Κύριος βομβάρδισε τα Σόδομα. Τα Γόμορρα, όμως, γιατί την έφαγαν;’

Θάλασσα και ηλιότροπος μαζί, η στροφή στα γαλανά νερά και τον ήλιο της Μεσογείου συνιστά όνειρο των βορείων αλλά και ‘καυτό’ συνάλλαγμα των νοτίων. Ή, να πούμε ονειρικό συνάλλαγμα των νοτίων και ‘καυτό’ όνειρο των βορείων; Οι εμβληματικοί τόποι των παραθαλασίων διακοπών έχουν να επιδείξουν μια γλαφυρή

πλευρά - αλλά και πολιτισμική ιστορία - ερωτικού τουρισμού, που αν και βιωμένη κι ανατίρητη πραγματικότητα τόσο στους έτοιμους γι’ αυτήν ντόπιους υποδοχείς (είπατε ‘καμάκια’;) όσο και στις Shirley Valentine (και των δύο φύλων!) που την επιζητούν και τρέφουν, δεν μνημονεύεται ρητώς στις τουριστικές προσούρες ή στους σχεδιασμούς πολιτικής των Οργανισμών Τουρισμού. Επίσημη σιωπή, αν και ο ερωτικός τουρισμός έχει κατά καιρούς

τών της πολιτισμικής ιστορίας: ουκ ολίγα τα σχετικά βιβλία. Κοινός τους τόπος, στα τρία εξ αυτών, τουλάχιστον, που τυχαία βρίσκονται στα ράφια μας κι αρυόμεθα, ανεκτικοί αναγνώστες, για σας εδώ, πώς η φυγή στην θάλασσα, συνθέτε ανέκαθεν, από την εποχή του Βικτωριανού πάθους για την Μεσόγειο ή, πιο πέρα από τις παρυφές του πολιτισμού, στα παρθένα εξωτικά νησιά της χωρίς αντιστάσεις στον δυτικό βιασμό της αθωότητας,

ακόμη περισσότερο στους απελευθερωμένους καιρούς μας - και ερωτικά κίνητρα στις αναζητήσεις κι απολαύσεις του τουρισμού.

Ο τουρισμός αντιπροσωπεύει και την πρόσκληση κι ευκαιρία για παραβίαση των αιδημόνων περιορισμών σε λάγνες εξωτικές παραθαλάσσιες προσκλήσεις του ζεστού νερού, τα Sultry Climates, σε ‘προορισμούς’ που σήμερα προβάλλονται και διακριτικά διαφημίζονται - ως συνώνυμοι των Γομόρρων. Είτε πρόκειται για την Ίμπιθα, είτε το Φαληράκι της Ρόδου - και, όχι, δεν αφήνουμε έξω την Αγία Νάπα - την έλξη του ταξιδίου ντύνουν, κι εντείνουν, υπνωτικές κι αισθησιακές προ(σ)κλήσεις με ιστορικές αρχές που πάνε αιώνες πίσω, από τους Βρετανούς Ρομαντικούς, τον αχόρταγο πανηδονιστή Βύρωνα και τους ομοφυλόφιλους Symonds και Forster, μέχρι την Ταϊτή του Γκωγκέν, ή τους ‘castaways’ του Cook, του Melville και του Swinburne.

Υγρά φύση

‘Υγρά φύση’ καταλόγιζαν στην γυναίκα οι Αρχαίοι Έλληνες. Αντιδιαστέλλοντας, και μάλιστα από ηθικής πλευράς, τις ανδρικές αρετές της στιβαρότητας και του στέρεου χαρακτήρα. Της ευθύτητας στην συμπεριφορά, στην οποία αντέτασσαν τον ύπουλο, ‘διερό’, υγρά γλιτερό χαρακτήρα. Τιμώντας, επίσης, την αντίσταση, κυρίως, στην μαλακότητα της παράδοσης στην επιθυμία. Πολεμώντας την θάλασσα του εκθρικού του Ποσειδώνα, ριγμένος σ’ αυτήν όταν του κατέστρεψε την σχεδία με την οποία εγκατέλειψε την ελκυστική θαλπωρή του ‘υγρού και ζεστού κοίλου’ της Καλυψώς (ναι, φροϋδιστές, ερμνεύετε ελεύθερα, εδώ) ο Οδυσσέας ακουμπά τα έσχατα της ανδρικής του στιβαρότητας, ξηράς ρώμης. Όπως εξηγεί κι ο Charman, ο πρώτος Άγγλος μεταφραστής του Ομήρου στις αυγές του 18ου αιώνα, μετά από μέρες πάλης με τα κύματα στις υπέροχες τελευταίες σελίδες του ε της Οδυσσεΐας, ο Οδυσσέας ρίχνεται αποκαμωμένος στην ακτή της Σχερίας ‘θάλασσα κικώμενος’ και ‘άλμη κακωμένος’, στάζοντας θάλασσα από παντού και φαγόμενος από την αρμύρα της: είναι πια ο ίδιος ‘υγρά φύσις’, έχει γίνει θάλασσα. Η έσχατη δοκιμασία στον στωϊκό αγώνα του να επανακτήσει, ή επανακτήσει, την στιβαρή, ‘ηγεμονική’ του ταυτότητα.

Στην παράδοση στην υγρότητα της γυναικείας επιθυμίας, στην επιθυμία της ένωσης με το όλο που είναι η θάλασσα, καλεί, εξ άλλου, η μελιστάλα

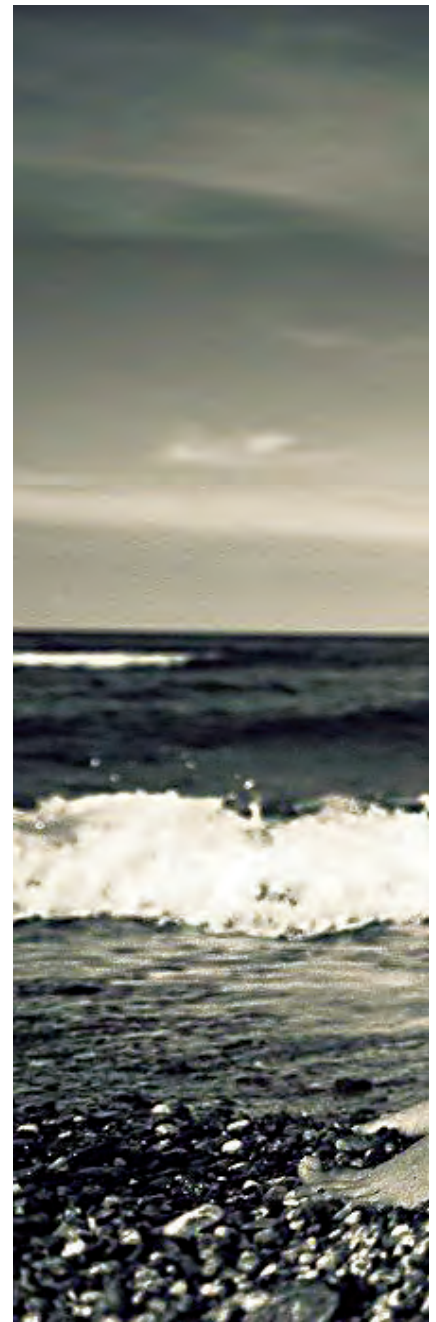

σχολισθεί ως κοινωνικό φαινόμενο, κυρίως στα, διά του ‘υπό κάτω γαργάλου’ (με την Αριστοφάνους λέξιν) αλιεύοντα την προσοχή ΜΜΕ. Το παρόν φιλοδοξεί να προσθέσει τις ιστορικές στο... σπορ διαστάσεις, όπως και τις όποιες φιλοσοφικές γι’ αυτό εξηγήσεις.

Ο τουρισμός που ‘δεν τολμά να πει το όνομά του’

Τα σεξουαλικά κίνητρα των ταξιδιών, όσο κι αν παρασιωπώνται στα ταξιδιωτικά βιβλία, τις κοινωνικές ιστορίες και τις τουριστικές προσούρες, συνιστούν μια εναλλακτική μεν, πραγματική δε, ιστορία του τουρισμού που δεν έχει διαφύγει της προσοχής ερευνη-

μια τριπλή ταυτότητα του Τουρίστα: τις αναζητήσεις του Γνώστη, του Προσκυνητή και του Αντάρτη. Η παράδοση του ‘Grand Tour’, της Μεγάλης Περιήγησης, που ορίζει το πολιτισμικό είδωλο και την γέννηση του δυτικού Τουρισμού, περιλαμβάνει, πέρα από την έλξη στις αρχαιολογικές και πολιτισμικές ατραξιόν της Βενετίας, ως του Μεγάλου Μουσείου της Ευρώπης, ή τα ντυμένα σε χρυσίζουσα ρομαντική αχλύ ερείπια της κλασικής Ελλάδας, και τις δυνατότητες ελεύθερης έκφρασης, έξω από τους αυστηρούς κοινωνικούς φραγμούς της περιβάλλουσας εποχής, μιας αισθησιακής αποκάλυψης που πρόσθετε - και προσθέτει

χτη αυδή, η ‘μελίγηρυσ όπα’ των Σειρήνων τον Οδυσσέα, το τραγούδι που γνωρίζει το όλο, παρελθόν, παρόν και μέλλον, συμπύσσοντας το άπαν του χρόνου και αίροντας τα όρια του εαυτού και την αγωνιστική μέριμνα για το ηθικό εγώ στην στιγμή της αυτοκαταλύουσας παράδοσης στην σαγήνη της επιθυμίας. Τις παραμυθώδεις περιπέτειές του στις ‘πολύπλαγκτες’ περιπλανήσεις του στις θάλασσες διηγείται ‘μυθολογέωον’ στον Αλκίνοο, στο ‘γκρίζο’ νησί των ‘ποντοπόρων’ Φαιάκων, το νησί στα ‘φαιά’ κιαροσκούρα όρια ανάμεσα στον μύθο και την πραγματικότητα. Περιπέτειες σε φανταστικές ‘fairyland’, για την πραγματικότητα των οποίων νίπτει τις χείρας ο Όμηρος, αφήνοντας την διήγηση στον μύθο του ικανού ‘ψεύτη’, άλλωστε, Οδυσσέα. Και στους ακροατές του το δίδαγμα του μύθου, τις δοκιμασίες για τον χαρακτήρα και την Στωϊκή ‘ξηρή’ στιβαρότητα του ηθικού σκοπού του, τις δοκιμασίες της αρετής, που θέτει με τόσους τρόπους η ‘υγρά φύσις’ της θάλασσας και τα συμβολικά των προκλήσεων νησιά της, ο πόλεμος με τον Ποσειδώνα. Οι δοκιμασίες του φόβου, της επιθυμίας, της ανεύθυνης παραιτήσης και του συμβιβασμού στο ανά χείρας εύκολο κι ευχάριστο που αντιπροσωπεύουν οι Λαιστρυγόνες και οι Κύκλωπες, οι Λωτοφάγοι και οι καλύπτουσες τα ορίσματα της ταυτότητας

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

του σύννευες θεές (‘επί κλίνης επιβαίμεν’), η Καλυψώ και η Κίρκη, και πιο κοντά στους ανθρώπους, στο κράσπεδο της πραγματικότητας που αντιπροσωπεύει η επιστροφή στο νησί του, η ‘λιλαιομένη πόσιν είναι’, η επιθυμία να τον κάνει άνδρα της, παραβώνυμη Ναυσικά. Για το ταξίδι στο νησί του Οδυσσέα που τού προσφέρουν, καθώς κοιμάται, οι Φαίακες τιμωρούνται από τον Ποσειδώνα με το μαρμάρωμα του πλοίου τους στο λιμάνι της Σκερίας: οι δρόμοι της θάλασσας έχουν κλείσει. Τις σαγηνευτικές προκλήσεις της επιθυμίας και του θυμικού αντικαθιστούν οι πραγματικές προκλήσεις της ξηράς: η αποκατάσταση της κυριαρχίας του στον οίκο του και της βασιλείας του στο νησί του. Επαληθεύεται κι η προφητεία του Τειρεσία στην Νέκυια: θα ζήσει στο εφεξής μακριά κι ελεύθερος από τις προκλήσεις της θάλασσας. Καράβι του πια, η ριζωμένη σχεδία της συζυγικής του κλίνης, σε μίαν ελνά ‘ναυπηγημένη’.

Thalassa

Δεν θα παρέλειπαν, βέβαια, οι φροϋδοί να διαγνώσουν ερωτικές συνυποδηλώσεις της (έστω υποσυνειδητής) ερωτικής επιθυμίας στην θάλασσα. Στο έργο του Thalassa: A Theory of Genitality (1924), (Θάλασσα: Μια Θεωρία των Γεννητικών) ο Ούγγρος φροϋδικός ψυχαναλυτής Sandor Ferenczi

βλέπει στην υγρότητα της θάλασσας μια έκφραση της επιθυμίας της επιστροφής στην μήτρα (regressus ad uterum) ενώ η θαλπωρή κι η άνεση των αμνιακών υγρών συμβολίζει, με την σειρά της, την επιθυμία επιστροφής στην αρχή της ζωής, την θάλασσα. Αυτή η ιδέα της αμφιδρομής επιστροφής στην μήτρα και στην θάλασσα, “uterine and thalassal regression”, κατέστη η διακρίνουσα θεωρία της λεγόμενης Σχολής της Βουδαπέστης. Πάντως, ο Ferenczi προχώρησε να διαγνώσει - φαντασία χρειάζεται - κι άλλες σεξουαλικές υποδηλώσεις στις εικόνες της θάλασσας, όπως στην παλινδρομική κίνηση των κυμάτων στο

ακρογιάλι που είδε σαν συμβολισμό της παλινδρομικής εισχώρησης και αναδρόμησης του ανδρικού οργάνου στον γυναικείο κόλπο (ο όρος για να επιμείνουμε στις θαλάσσιες αναλογίες). ‘Λες κι η θάλασσα κοιμάται μες’ της γης την αγκαλιά’ - αλλά, ασελγώ εδώ στον πρωτεργάτη του Ρομαντισμού στην ελληνική ποίηση, εθνικό μας ποιητή. Πάντως, η ονομασία THALASSA δόθηκε στο ετήσιο περιοδικό της Sandor Ferenczi Society, Budapest, με όλες τις συνυποδηλώσεις των θεωριών της Σχολής για την θάλασσα, την μήτρα, την αρχή, την πηγή. Υγρότης και διείσδυση. Αναρωτιέται κανείς τί να παριστά το εταιρικό

σήμα της THALASSA! Έρως και θάνατος: ‘Άλλοι, όπως ο Cato παίρνουν το μαχαίρι, εγώ πήρα τους δρόμους της θάλασσας’, εξηγεί στο άνοιγμα του Moby Dick ο Ishmael, μια οιοινεί αυτοκτονία, αυτεκμηδένιση, σαν επιστροφή στο ‘κενό’, το Le Vide, του θανατερού μηδενός. Επέζησε από το αΐτανδρα καμένο Requod έχοντας ριφθεί σε ένα φέρετρο στην θάλασσα. Διά της βύθισης στην θάλασσα η (ανα)γέννησή του.

Υγρότης και διείσδυση. Σεξουαλικές υποδηλώσεις που δεν διαφεύγουν από τον Γάλλο μετα-νεωτερικό ιστορικό της ‘Ελξης της Θάλασσας’ (Lure to the Sea), Alain Corbin. Εξηγεί ότι κατανοεί πώς ‘το όνειρο της καταβύθισης στα κύματα ομοιάζει στην πράξη της αργής διείσδυσης’. Με γαλατική υπερβολή, ίσως, ο Corbin μάλιστα φτάνει να αναγνώσει τέτοιες ηδονές και στις απεικονίσεις πνιγμού ναυτών σε πίνακες ή την περιέργη έλξη σε μουσειακά δείγματα ναυαγίων στις ακτές από την Κορνουάλη και το Weymouth ως την Οστάνδη. Στην ομοιότητα της γαλλικής λέξης ‘mer’ (θάλασσα) με την λέξη ‘mere’ (μητέρα) θέλει το ίδιο ευφάνταστα να δει την σύμπτωση στην θάλασσα του ερωτικού με την μήτρα, το μητρικό στοιχείο. Τελικά, κάτι παρόμοιο να τραγουδούν οι σίχοι της Μίλβα στο πολύ γνωστό τραγούδι της, ‘Θάλασσα’;

ART AERI LTD

Θουκυδίδης

Ο Θουκυδίδης ήταν αρχαίος Έλληνας ιστορικός, γνωστός για τη συγγραφή της Ιστορίας του Πελοποννησιακού Πολέμου. Πρόκειται για ένα κλασικό ιστορικό έργο, το πρώτο στο είδος του, που αφηγείται με τεκμηριωμένο τρόπο τα γεγονότα του Πελοποννησιακού Πολέμου μεταξύ της Αθήνας και της Σπάρτης. Ο Θουκυδίδης έζησε ως το τέλος του πολέμου, αλλά δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει τη συγγραφή του έργου.

Το έργο του άσκησε μεγάλη επιρροή σε ιστορικούς και μελετάται ως σήμερα από πολιτικούς επιστήμονες, καθώς θεωρείται ο πατέρας του πολιτικού ρεαλισμού ως προσέγγιση στη μελέτη των διεθνών σχέσεων.

Οι πληροφορίες που σώζονται για τη ζωή και τη δράση του είναι πενιχρές και προέρχονται είτε από αναφορές του ίδιου του συγγραφέα μέσα στο έργο του είτε από άλλες, μεταγενέστερες πηγές, ιδιαίτερα από τους λεγόμενους Βίους και από τα κείμενα στο λεξικό της Σούδας. Πατέρας του ήταν ο Όλορος, όνομα το οποίο επίσης ανήκε σε πολλούς βασιλείς της Θράκης. Ήταν ιδιοκτήτης χρυσωρυχείων στην παράκτια περιοχή της Θράκης απέναντι από τη Θάσο. Γεννημένος στον δήμο Αλιμούντος, τον σημερινό Άλιμο, ο Θουκυδίδης είχε συγγενικούς δεσμούς με τον Αθηναίο πολιτικό και στρατηγό Μιλτιάδη και τον γιο του Κίμωννα.

Ο Θουκυδίδης ήταν περίπου 25-30 ετών στην αρχή του Πελοποννησιακού Πολέμου (431 π.Χ.). Αρρώσπησε και ο ίδιος κατά τον λοιμό που έπληξε την Αθήνα μεταξύ 430 και 427 π.Χ., εξοντώνοντας το ένα τέταρτο του πληθυσμού της, μεταξύ αυτών και τον Περικλή. Ο Θουκυδίδης δεν έδωσε τίτλο στο έργο του, ούτε το διαίρεσε σε βιβλία. Η διαίρεσή του σε οκτώ βιβλία και ο τίτλος Θουκυδίδου Ιστορία ή Συγγραφή οφείλονται στους αρχαίους γραμματικούς.

Ο Θουκυδίδης γενικά αναγνωρίζεται ως ένας από τους πρώτους αληθινούς ιστορικούς. Με την εισαγωγή της μεθόδου της ιστορικής αιτιότητας, δηλαδή της αναζήτησης των βαθύτερων αιτιών ενός γεγονότος, υπήρξε ο πρώτος που προσέγγισε με επιστημονικό τρόπο την ιστορία. Αντίθετα με τον προγενέστερο του Ηρόδοτο, τον αποκαλούμενο από τον Κικέρωνα «πατέρα της Ιστορίας», ο οποίος περιελάμβανε στην ιστορία του φήμες και αναφορές στη μυθολογία και στους θεούς, ο Θουκυδίδης συμβουλευόταν σε μεγάλο βαθμό γραπτά ντοκουμέντα και συμμείλιζε με ανθρώπους που συμμετείχαν ή και πρωταγωνίστησαν στα γεγονότα τα οποία περιέγραφε. Για περισσότερες πληροφορίες αποταθείτε στο www.artaeri.com. Μακαρίων 71, Λ/σία

Ηδύφωνο

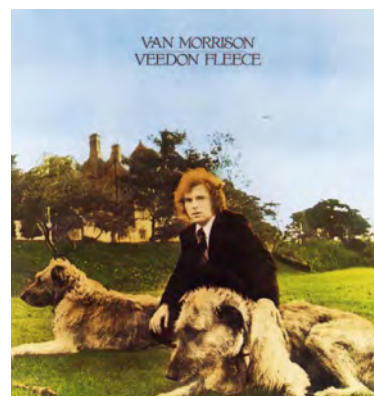
www.simerini.com.cy

William Blake Ο μελοποιημένος

Αναδιφήσεις // Σε έντεκα χρόνια από τώρα, και συγκεκριμένα στις 12 Αυγούστου, θα μιλάμε για δύο αιώνες απουσίας - παρουσίας - επιρροής στις τέχνες και τα γράμματα του μεγάλου αυτού Άγγλου ποιητή και ζωγράφου

Σε έντεκα χρόνια από τώρα, και συγκεκριμένα στις 12 Αυγούστου, θα μιλάμε για δύο αιώνες απουσίας - παρουσίας - επιρροής στις τέχνες και τα γράμματα του μεγάλου αυτού Άγγλου ποιητή και ζωγράφου. Οι Γάμοι του Ουρανού και της Κόλασης, Τα Τραγούδια της Πείρας και της Αθωότητας, Το Βιβλίο της Θελ, Τα Προφητικά και πολλά άλλα ποιήματα είναι μερικά από τα πιο τρανταχτά δείγματα γραφής του William Blake. Ο χώρος της μουσικής φυσικά δεν θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστος από το μεγάλο έργο του και με μια γρήγορη έρευνα αντιλαμβάνεσαι πως μετά από έναν άλλο William είναι ο δεύτερος με τις περισσότερες μελοποιήσεις κι αναφορές στη σύγχρονη μουσική. Ο σημερινός «Όχος της Μουσικής» ρίχνει μια ματιά στις πιο ενδιαφέρουσες από αυτές.

Το 1965 οι The Fugs -των ποιητών Ed Sanders και Tuli Kupferberg- θα κυκλοφορήσουν το ντεμπούτο τους άλμπουμ, The Fugs First Album. Το δεύτερο κομμάτι που έσκαβε τα βινυλικά αυλάκια ήταν το Ah! Sunflower, Weary of Time, ένα οκτάστιχο ποίημα του William Blake μέσα από τα Τραγούδια της Πείρας, που βόδιζε σε μια folk απαγγελτική τυμπανοκρουσία με μια εντελώς ερασιτεχνική μουσική αφοσίωση, που ξημέρωνε τις πρώτες ηλιαχτίδες ενός λουλουδιού που ζωγράφιζε κι έγραψε ένας από τους καλύτερους ποιητές των αιώνων. Οι Fugs ασχολήθηκαν πολλές φορές με το έργο του Blake, όπως στο τραγούδι τους Homage to William and Catherine Blake. Πέντε χρόνια αργότερα, ο Allen Ginsberg δισκογραφεί τα Τραγούδια της Αθωότητας και της Πείρας σ' ένα άλμπουμ που θα κυκλοφορήσει η Verve. Ο Ginsberg πίστευε πως ο Blake είχε γράψει τα συγκεκριμένα ποιήματα για να γίνουν τραγούδια και πως αν «σπούδαζε» τους στίχους και τον ρυθμό τους θα μπορούσε να καταλάβει πώς θα τα τραγουδούσε ο ίδιος ο ποιητής. Ο Ginsberg το 1971 θα συνεργαστεί με τον Bob Dylan (ουκ ολίγες φορές) και θα ηχογραφήσουν δύο ποιήματα του Blake. Η σχέση άλλωστε που είχε ο Dylan με τον Άγγλο ποιητή ήταν ότι τα τραγούδια του πρώτου συγκρίνονταν συχνά-πυκνά με τα ποιήματα του δεύτερου. 1967 και η μπάντα που πήρε το όνομά της από το βιβλίο του Aldous Huxley, Οι Πύλες της Ενόρασης, που με τη σειρά του ήταν αναφορά σε ένα στίχο του Blake, κυκλοφορούν το ντεμπούτο τους δίσκο με τίτλο, The Doors. Στο τραγούδι End Of the Night, ο Jim Morrison τραγουδά τους στίχους, «Μερικοί

τραγούδια του. Ο Van Morrison είτε αναφέροντας το όνομα του ποιητή, είτε μελοποιώντας ποιήματά του, είτε παραθέτοντας στίχους του, είτε ακόμα τραγουδώντας για πίνακές του, δείχνει πάντοτε τον θαυμασμό του μέσα στα κομμάτια του και στην πλούσια δισκογραφία του. Από τα seventies αξίζει να κρατήσουμε επίσης τη μελοποίηση του Jerusalem που άνοιξε το τέταρτο άλμπουμ των Emerson, Lake & Palmer του 1973, καθώς και τον πίνακα του Blake, Nebuchadnezzar, που κοσμούσε το εξώφυλλο του Death Walks Behind You των υποτιμημένων Atomic Rooster.

Από τους μεγαλύτερους fan του ποιητή υπήρξε ο Mark E. Smith των The Fall, που πέρα από τη δική του version στο Jerusalem τραγούδησε και το WB, ένα τραγούδι που μιλά για τα οράματα του Blake, χρησιμοποιώντας στίχους μέσα από τα έργα του. Άλλη μια τραγουδοποιός που ήταν και συνεχίζει να είναι μελετηρή στο έργο του Blake είναι η Patti Smith, η οποία πάντα τον αναφέρει ως μίαν από τις μεγαλύτερες επιρροές της. Σε αρκετές συναυλίες της ανοίγει τραγούδια της με στίχους από τα έργα του ποιητή, ενώ το κομμάτι της My Blakean Years είναι ένας σαφής φόρος τιμής προς αυτόν.

Ακόμα και ο χώρος της metal δεν θα μπορούσε να ξεφύγει από τη σκιά του William Blake, όπου συχνές αναφορές παρατηρούμε σε διάφορα τραγούδια συγκροτημάτων, καθώς και εικονογραφήσεις των δίσκων τους. Από τις πιο σημαντικές, το άλμπουμ του Bruce Dickinson, The Chemical Wedding, όπου από το εξώφυλλο μέχρι τα τραγούδια Jerusalem, Book of Thel κ.ά. είναι γεμάτο στις αναφορές και τις στιχομυθίες.

Άλλα ενδεικτικά ονόματα της σύγχρονης μουσικής ιστορίας που καταπιάστηκαν με το έργο του ποιητή και ζωγράφου, είτε σε ολόκληρα concept άλμπουμ, είτε σε μεμονωμένα τραγούδια είναι οι: Tangerine Dream, Loreena McKennitt, The Verve, Coil, Movie Star Junkies, U2, Someone still loves you Boris Yeltsin, καθώς και ο εξαιρετικός Έλληνας μουσικός Χρήστος Αλεξόπουλος στο άλμπουμ του Mean Time με τη μελοποίησή του στον Κήπο της Αγάπης (The Garden of Love), όπου βάζει τους στίχους κάτω, τις κιθάρες και τα τύμπανα μπροστά και το τραγούδι να βαδίζει υπεροπτικά και με σθένος μέσα στα άνω.

Σχεδόν δύο αιώνες έχουν περάσει από τον θάνατό του και το μόνο σίγουρο είναι πως ο William Blake θα συνεχίζει αένα να απασχολεί όχι μόνο τον χώρο της μουσικής, αλλά ολόκληρο του καλλιτεχνικού κόσμου.

γεννιούνται σε γλυκιά απόλαυση, Μερικοί γεννιούνται στην ατελείωτη νύχτα», που προέρχονται από το ποίημα Οίωνοι της Αθωότητας. Ο «Βασιλιάς Σαύρα» άλλωστε υπήρξε βαθύς γνώστης του έργου του ποιητή. Αφήνοντας τα sixties πρέπει να αναφέρουμε δύο κλασικά instrumental άλμπουμ από έναν σπουδαίο μουσικό και παραγωγό, τα οποία μπορεί στην εποχή τους να μην αναγνωρίστηκαν αλλά μέσα στα χρόνια πήραν τη θέση που τους αξίζει με πολλούς hip-hop (!) Dj's και λοιπούς δισκοθέτες να μιξάρουν κομμάτια τους. Ο λόγος για τα Songs of Innocence του 1968 και Songs of Experience του 1969, όπου έφτιαξε ο David Axelrod εμπνευσμένα από τα δύο ισάριθμα έργα του Blake.

Ειδική μνεία πρέπει να γίνει και σε έναν άλλον Morrison, που από το 1974 μέχρι και σήμερα έχει αναφέρει τον William Blake μέσα σε πολλά

Ηδύφωνο

www.simerini.com.cy

Κρίστοφερ Ίσεργουντ Ο κύριος Νόρις αλλάζει τρένα

Απόσπασμα της βδομάδας // «Συγγνώμη, κύριε, μήπως έχετε φωτιά;» // Επιμελείται η Μαρία Μηνά

Η πρώτη μου εντύπωση ήταν ότι τα μάτια του αγνώστου είχαν ένα ασυνήθιστα ανοιχτό γαλανό χρώμα. Αντάμωσαν τα δικά μου για μερικά κενά δευτερόλεπτα, ανέκφραστα, σαφώς τρομαγμένα. Με το ξάφνιασμα και την αθώα σκανδαλιά τους, μου μισοθύμισαν ένα περιστατικό που δεν μπορούσα να υιοθετήσω ακριβώς, κάτι που είχε συμβεί πολύ καιρό πριν και είχε να κάνει με την τάξη της ανωτέρας τετάρτης. Ήταν τα έκπληκτα μάτια ενός σχολειάρη-παιδου που το πιάνεις στα πράσα την ώρα που παραβαίνει κάποιον κανόνα. Όχι ότι τον είχα πιάσει, προφανώς, να κάνει οτιδήποτε εκτός από το να είναι βυθισμένος στις ίδιες του τις σκέψεις· ίσως να φαντάστηκε ότι μπορούσα να τις διαβάσω. Σε κάθε περίπτωση, έδειχνε να μη με είχε δει ή ακούσει να διασχίζω το κουπέ από τη γωνία μου στη δική του, γιατί, στον ήχο της φωνής μου, τινάχθηκε βίαια· τόσο βίαια, πράγματι, που το νευρικό του αναπήδημα επέδρασε πάνω μου σαν ηχητικό κύμα. Ενστικτωδώς, έκανα ένα βήμα πίσω.

Ήταν λες κι είχαμε κυριολεκτικά πέσει ο ένας πάνω στον άλλον καταμεσής του δρόμου. Ήμασαν και οι δύο σε σύγχυση, έτοιμοι αμφότεροι να απολογηθούμε. Χαμογελώντας, ανυπόμονος να τον καθουσιάσω, επανέλαβα την ερώτησή μου:

«Συγγνώμη, κύριε, μήπως έχετε φωτιά;»

Ακόμα και τότε, όμως, δεν απάντησε αμέσως. Έμοιαζε να είναι απορροφημένος σε κάποιου είδους γοργό νοερό υπολογισμό, ενώ τα δάχτυλά του, νευρικά και δραστήρια, διέγραφαν φουριόζικες κινήσεις πάνω στο γιλέκο του. Παρά τα όσα μετέφεραν, οι κινήσεις αυτές θα μπορούσαν κάλλιστα να σημαίνουν ότι ετοιμαζόταν να ξεντυθεί, να τραβήξει περιστροφό, ή απλώς να σιγουρευτεί ότι δεν του είχα κλέψει τα χρήματά του. Ύστερα, η στιγμή της αναστάτωσης έφυγε από το βλέμμα του σαν συννεφάκι, αφήνοντας πίσω έναν καθαρό γαλανό ουρανό. Επιτέλους, είχε καταλάβει τι ήθελα.

«Ναι, ναι, Ε, ασφαλώς. Φυσικά.»

Καθώς μιλούσε, άγγιξε διακριτικά τον αριστερό του κρόταφο με τις άκρες των δαχτύλων του, έβηξε και ξαφνικά χαμογέλασε. Το χαμόγελό του ήταν πολύ γοπτευτικό. Αποκάλυπτε τα πιο άσχημα δόντια που είχα δει ποτέ· έμοιαζαν με σπασμένα βράχια.

«Ασφαλώς» επανέλαβε. «Ευχαρίστως.»

Κομπιά, με τον δείκτη και τον αντίχειρα, ψάρεψε από το γιλέκο του εμφανώς ακριβού, απαλού γκρίζου κοστουμιού του έναν χρυσό αναπτήρα βενζι-

νης. Τα χέρια του ήταν λευκά, μικρά, και τα νύχια του όμορφα περιποιημένα.

Του πρόσφερα από τα τσιγάρα μου.

«Ε, ευχαριστώ. Σας ευχαριστώ.»

«Μετά από σας, κύριε.»

«Όχι, όχι. Παρακαλώ.»

Η μικροσκοπική φλόγα του αναπτήρα τρεμόπαιξε ανάμεσά μας, ευαίσθητη όσο και η ατμόσφαιρα που η υπερβάλλουσα ευγένειά μας είχε δημιουργήσει. Η πιο ανεπαίσθητη ανάσα θα είχε σβήσει τη μία, η ελάχιστη απρόσεκτη χειρονομία ή λέξη θα είχε καταστρέψει την άλλη. Τώρα και τα δύο τσιγάρα ήταν αναμμένα. Καθίσαμε και πάλι καθείς στη θέση του. Ο άγνωστος εξακολουθούσε να είναι επιφυλακτικός απέναντί μου. Αναρωτιόταν αν όντως είχε προχωρήσει υπερβολικά, αν είχε ανοιχτεί σε έναν άνθρωπο βαρετό ή σ' έναν απατεώνα. Η φοβισμένη του ψυχή αδημονούσε ν' αποσυρθεί. Εγώ, από την άλλη, δεν είχα τίποτε να διαβάσω. Προέβλεπα ένα ταξίδι απόλυτης σιωπής, που θα διαρκούσε επτά με οχτώ ώρες. Ήμουν αποφασισμένος να μιλήσω.

«Ξέρετε τι ώρα φτάνουμε στα σύνορα;»

Ανακαλώντας τώρα τη συνομιλία μας, η ερώτηση αυτή δεν μου φαίνεται ιδιαίτερα ασυνήθιστη. Είναι αλήθεια ότι διόλου δεν μ' ενδιέφερε η απάντησή· ήθελα απλώς να ρωτήσω κάτι που θα μας έκανε να πιάσουμε κουβέντα και, ταυτόχρονα, δεν θα ήταν αδιάκριτο ή αγενές. Η επίδρασή της στον άγνωστο ήταν αξιοσημείωτη. Το δίχως άλλο, είχα καταφέρει να του ζυπήνω το ενδιαφέρον. Μου έριξε μια παρατεταμένη, παράξενη ματιά, και τα χαρακτηριστικά του φάνηκαν να σκληραίνουν λιγάκι. Ήταν η ματιά ενός παίκτη του πόκερ που ξαφνικά μαντεύει ότι ο αντίπαλός του κρατά μια κέντα φλος κι ότι καλά θα κάνει να προσέχει. Εντέλει απάντησε, μιλώντας αργά και προσεκτικά.

«Φοβάμαι πως δεν είμαι σε θέση να σας απαντήσω με ακρίβεια. Σε καμιά ώρα, πιστεύω.»

Η ματιά του, που είχε αδειάσει προς στιγμήν, συννεφίασε και πάλι. Μια δυσάρεστη σκέψη έμοιαζε να τον τριβελίζει σαν μέλισσα· κούνησε το κεφάλι του ανεπαίσθητα για να την αποφύγει. Κατόπιν πρόσθεσε, με απροσδόκητη κακοκεφιά:

«Όλα αυτά τα σύνορα... τι φριχτή ενόχληση.»

Δεν ήμουν πολύ σίγουρος πώς να το εκλάβω αυτό. Μου πέρασε από το μυαλό ότι ήταν ίσως κάποιου είδους μετριόπαθης διεθνιστής· κάποιο μέλος του Συνδέσμου της Κοινωνίας των Εθνών. Αποτόλμησα ένα ενθαρρυντικό σχόλιο:

«Θα έπρεπε να καταργηθούν.»

«Συμφωνώ απολύτως μαζί σας. Όντως θα έπρεπε.»

Το βιβλίο του Κρίστοφερ Ίσεργουντ, που πρωτοκυκλοφόρησε το 1935, διατίθεται από τις εκδόσεις Μεταίχμιο σε μετάφραση Ιωάννας Ηλιάδη

